

§ 12 godkendelse
til kvægproduktion på
Gl. Kongevej 53, 9330 Dronninglund

REGISTRERINGSBLAD

Titel: § 12-godkendelse til kvægproduktion på Gl. Kongevej 53, 9330 Dronninglund

Dato: Den 16. juni 2014

Gårdens navn: Bi-lidt

Virksomhedens navn: Martin Hougaard Olesen

CVR-nr./P-nr.: 18363445 / 1000736075

CHR-nr.: 34737

Matr.nr., ejerlav: 40a Ørsø Fjering, Aså-Melholt m.fl.

Ejendomsnummer: 8100008918

Adresse: Gl. Kongevej 53, 9330 Dronninglund

Virksomheds ejer: Martin Hougaard Olesen

Ansøger: Agri Nord på vegne af Martin Hougaard Olesen

Konsulent: Agri Nord, Hobrovej 437, 9200 Aalborg SV,
Carsten Aarup – E-mail: caa@agrinord.dk

Tilsynsmyndighed: Brønderslev Kommune

Journal nr.: 09.17.18-P19-277-13

KOPI MED KORTBILAG SENDT TIL

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

	CVR-nr.
• Ejer: Martin Hougaard Olesen, Gl. Kongevej 53, 9330 Dronninglund	18363445
• Sundhedsstyrelsen: Embedslægeinstitutionen Nord	12070918
• Miljøministeriet	12854358

Naboer (ejere og beboere) til Gl. Kongevej 53, 9330 Dronninglund:

- Michael Møller Jensen, Gl. Kongevej 76, 9330 Dronninglund
- Ulla Taagaard Christensen og Axel Hovald Christensen, Gl. Kongevej 78, 9330 Dronninglund
- Louise Lindegaard Duch og Søren Lykkegaard, Ørsøvej 123, 9330 Dronninglund
- Tenna Madsen, Ørsøvej 125, 9330 Dronninglund

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

• Danmarks Fiskeriforening	17915746
• Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark	25145615
• Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	31445418
• Forbrugerrådet	63870528

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

• Danmarks Naturfredningsforening, att. Lars Schönberg-Hemme, DN Brønderslev	60804214
• Dansk Ornitologisk Forening Nordjylland, att. Vagn Gjerløv, vagn@gjerloev.com	
• Danmarks Sportsfiskerforbund, att. Miljøkoordinator Per Michael Sonnesen	37099015
• Voer Å Sportsfiskerforening, att. Nicolai Jørgensen, lmjni@mail.dk	
• Ryå Sportsfiskerforening, formand@b-I-f.dk	
• Brønderslev Lystfiskeriforening	34431124

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

• Det Økologiske Råd	15428376
• Danmarks Naturfredningsforening	60804214
• Danmarks Sportsfiskerforbund	37099015

Andre:

• Agri Nord, att. Carsten Aarup	29038597
• Vendsyssels Historiske Museum	45094316
• Forpagtere:	
○ Conny Kathrine Hermansen, Hønborgvej 9, 9330 Dronninglund <i>Vedr. arealer fra ejendommen Enoddenvej 7, 9330 Dronninglund</i>	
○ Børge Juul Kristensen, Geråvej 30, 9330 Dronninglund <i>Vedr. arealer fra ejendommen Dalmoosevej 4, 9330 Dronninglund</i>	
○ Børge Juul Kristensen, Geråvej 30, 9330 Dronninglund <i>Vedr. arealer fra ejendommen Gl. Kongevej 51A, 9330 Dronninglund</i>	
○ Tenna Madsen, Ørsøvej 125, 9330 Dronninglund	
○ Tom Jensen, Skovledetvej 11, 9330 Dronninglund	
○ Niels Fønss Jensen, Ørsøvej 132, 9330 Dronninglund	
○ Anders Staal Poulsen, Ørsøvej 134, 9330 Dronninglund	
○ Bente og Jan Nielsen, Gl. Kongevej 82, 9330 Dronninglund	
○ Jens Gunner Pedersen, Gl. Kongevej 72, 9330 Dronninglund	
○ Leif Hoffmann Jonassen, Gammelsbækvej 10, 9330 Dronninglund	

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GENERELT, RESUME OG SAMLET VURDERING.....	5
1.1 Ikke-teknisk resumé.....	5
1.2 Meddelelse om godkendelse	8
1.3 Offentliggørelse og klagevejledning	8
1.4 Tidligere meddelte afgørelser	10
1.5 Aktindsigt	10
1.6 Tilsyn med husdyrbruget	10
2. BRØNDERSLEV KOMMUNES VILKÅR, BESKRIVELSE OG VURDERING.....	11
2.1 Vilkår – Generelle forhold.....	11
2.2 Vilkår – Dyrehold	13
2.3 Vilkår – Råvarer, hjælpestoffer og opbevaring	14
2.4 Vilkår – Spildevand	15
2.5 Vilkår – Affald.....	16
2.6 Vilkår – Støj, vibrationer, transport og lys.....	18
2.7 Vilkår – Fluer og skadedyr.....	20
2.8 Vilkår – Lugt.....	21
2.9 Vilkår – Ammoniakfordampning fra stald og lager	22
2.10 Vilkår – Hensyn til landskab	31
2.11 Vilkår – Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	34
2.12 Vilkår – Udbringning af husdyrgødning	35
2.13 Vilkår – Overfladevand	36
2.14 Vilkår – Grundvand	39
2.15 Vilkår – Bedste tilgængelige teknik – BAT	41
2.16 Vilkår – Management og egenkontrol – Dokumentation ved tilsyn	45
2.17 Vilkår – Husdyrbrugets ophør	46
2.18 Alternative løsninger samt 0-alternativet	46

BILAG

Bilag 1:	Situationsplan
Bilag 2:	Anlægsoplysninger
Bilag 3:	Transportveje og markoversigt
Bilag 3-1:	Markkort 1
Bilag 3-2:	Markkort 2
Bilag 3-3:	Markkort 3
Bilag 3-4:	Markkort 4
Bilag 4:	Beredskabsplan
Bilag 5:	Naturpunkter
Bilag 5-1:	Naturpunkter
Bilag 6:	BAT-redegørelse

1. GENERELT, RESUME OG SAMLET VURDERING

1.1 Ikke-teknisk resumé

Martin Hougaard Olesen har ansøgt Brønderslev Kommune om en miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelseslovens¹ §12, stk. 1. Nyetableringer, udvidelser eller ændringer af et husdyrbrug på mere end 250 DE er omfattet af § 12 i husdyrgodkendelsesloven.

Ansøgning om miljøgodkendelse er modtaget via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk den 30. juli 2013.

Den 23. juni 2006 meddelte Dronninglund Kommune godkendelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven til udvidelse af landbruget til følgende dyrehold: 270 stk. malkekøer på stald (tung race), 62 stk. årsopdræt på stald (0-6 mdr.), 93 stk. årsopdræt på stald (17-26 mdr.) og 9 stk. tyrekalve (40-60 kg).

Martin H. Olesen ønsker at udvide den nuværende produktion til følgende dyrehold: 320 stk. malkekøer på stald (tung race), 80 stk. småkalve (0-6 mdr.), 159 stk. tyrekalve (0-6 mdr.), 240 stk. kvier/stude (6 mdr.-kælvning) og 8 stk. heste (500-700 kg), hvilket i alt svarer til 570 DE, som det fremgår af *Tablet 1* nedenfor.

Anlæg

Udvidelsen vil ske ved at forlænge eksisterende maskinhus/lade med ca. 8 m, så tilbygningen bliver en ny stald til goldkøer på dybstrøelse. En eksisterende foderlade ændrer anvendelse til små kvier på dybstrøelse og til opstaldning af heste.

Der indsættes skrabere på spaltegulv i eksisterende kostald.

Produktion

Bedriften Gl. Kongevej 53 har en produktion med malkekvæg samt kalve og kvier. Der søges om en udvidelse fra 433,52 DE til 570,52 DE i henhold til *Tablet 1*.

Tablet 1: Oversigt over husdyrholdets sammensætning i nudrift og ansøgt drift

Husdyrholdets sammensætning	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	62	16,74	80	21,60
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.)	9	0,12	159	2,08
Malkeko, tung race	265	355,64	280	375,77
Kvie/stud, tung race	93	54,31	160	84,02
Kvie/stud, tung race	0	0	80	29,90
Voksen årshest (500-700 kg)	0	0	8	3,48
Malkeko, tung race	5	6,71	40	53,68
I alt		433,52		570,52

Lugt

Der er tale om en eksisterende bedrift, som ligger i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Nærmeste by, Agersted, ligger ca. 2,1 km nordøst for ejendommen, og nærmeste samlede bebyggelse ligger ca. 734 m sydvest for ejendommen. Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Gl. Kongevej 76, 9330 Dronninglund, som ligger ca. 108 m nord-nordvest for ejendommen.

¹ Bekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Projektet overholder lugtgenekriterierne fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² i forhold til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Det har således ikke været nødvendigt at stille skærpede krav til lugt.

Udbringningsarealer

Gl. Kongevej 53 har 290,15 ha til rådighed for udspredding af husdyrgødning. Heri indgår forpagtede arealer fra 10 bedrifter. Derudover er der arealer til udegående dyr.

Kvælstofudvaskning – overfladevand

Af ansøgningens samlede udbringningsareal på 290,15 ha er 188,43 ha omfattet af nitratklasse I og de resterende 101,72 ha ligger uden for områder med nitratklasseregistrering.

De 188,43 ha afvander til Voer Å, Sørå og Gammelsbæk, som alle afvander til kystlandet Nordlige Kattegat. Beregning fra ansøgningsskemaet viser, at udvaskningen ved et maksimalt dyretryk uden virkemidler er beregnet til 57,9 kg N/ha. Den reelle udvaskning fra det ansøgte husdyrbrug er beregnet til 56,4 kg N/ha med brug af virkemidler. Der er indsat 5,0 % ekstra efterafgrøder udover det gældende krav om efterafgrøder for at opnå det nødvendige fald i udvaskningen.

Sædskiftet er K4 på alle udbringningsarealerne.

Kvælstofudvaskning – grundvand

Nogle af udbringningsarealerne, ca. 54,2 ha, ligger i et nitratfølsomt indvindingsområde. Indvindingsområdet er ikke omfattet af en indsatsplan for nitrat.

Beregningerne i ansøgningsskemaet viser, at der ikke er nogen merbelastning af nitrat fra de arealer, som ligger i det nitratfølsomme indvindingsområde, og at udvaskningen fra den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke overstiger en udvaskning svarende til et planteavlslug.

Fosfor

Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at kravene til fosforoverskud er overholdt.

Derudover er det beregnet, at påvirkningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Natura 2000-området Nordlige Kattegat.

BAT

Ammoniak

Beregningerne viser en vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak på 4.354 kg N/år, og den samlede emission fra anlægget er opgjort til 4.360,51 kg N/år. Det vurderes, at husdyrbruget overholder Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsniveau, da der kun er tale om en mindre overskridelse på ca. 6,5 kg N/år i forhold til det vejledende BAT-emissionsniveau. Kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) opfyldes bl.a. ved at sætte skrabere på spalter i eksisterende kostald og ved at reducere mængden af råprotein i foderet til køerne.

Ammoniak, natur og habitat

Det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen er opfyldt på baggrund af ovennævnte tiltag under BAT-afsnittet.

Kategori 1-natur: Nærmeste habitatområde (H14) samt EF-fuglebeskyttelsesområde (F2) – Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariagerfjord – ligger ca. 4,77 km øst for husdyrbruget. Ifølge scenarieberegning er totaldepositionen til området på 0,0 kg N/ha/år. Derudover er nærmeste naturområde

---

² Bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011 om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

- omfattet af Kategori 1-natur – en hede, som ligger ca. 5,9 km øst for husdyrbruget. Ifølge scenarieberegning er totaldepositionen til området på 0,0 kg N/ha/år. Det vurderes således, at den ansøgte udvidelse ikke vil påvirke Kategori 1-natur.

Kategori 2-natur: Nærmeste områder omfattet af Kategori 2-natur er 2 overdrev, som ligger henholdsvis ca. 7,2 km mod nordvest og ca. 8 km mod nord-nordøst. Ifølge scenarieberegninger er både merdepositionen og totaldepositionen beregnet til 0,0 kg N/ha/år til hvert af disse områder. Da kravet til Kategori 2-natur er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år, så er kravet overholdt.

Det vurderes således, at den ansøgte udvidelse ikke vil påvirke Kategori 2-natur.

Kategori 3-natur: Der er foretaget scenarieberegninger til de områder omfattet af Kategori 3-natur, som ligger nærmest husdyrbruget. Beregningerne viser en merdeposition til hvert af disse områder, som vil være på 0,0 kg N/ha/år eller 0,1 kg N/ha/år. Ifølge Miljøstyrelsen vil en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år som udgangspunkt ikke udgøre et væsentligt merbidrag, og det kan derfor ikke medføre tilstandsændringer af § 3-områder.

Det vurderes således, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Kategori 3-natur.

Landskabelig vurdering

Den ansøgte udvidelse medfører, at en eksisterende bygning (maskinhus/lade) forlænges mod en anden eksisterende bygning (kostald), se bilag 1. Udvidelsen sker derfor i tilknytning til eksisterende bygninger. Udvidelsen vil fremstå i samme byggestil og materialer som den eksisterende bygning, der forlænges.

Bygningsudvidelsen vil primært være synlig fra øst og sydøst, da der er eksisterende bygninger i alle andre retninger. Tilbygningen vil komme til at dække for eksisterende bagvedliggende bygninger. Derudover er der også lavet nyere afskærmende beplantning omkring ejendommens bygninger mod syd og øst, se forsidefoto. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at udvidelsen kan ske uden væsentlige negative påvirkninger af landskabelige værdier.

Samlet vurdering

Det er Brønderslev Kommunes vurdering at:

- Det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed,
- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- de stillede vilkår ved bedriftens ophør er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og tilstrækkelige til at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand,
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttede mod tilstandsændringer eller fredede, udpegede som internationale naturbeskyttelsesområder eller udpegede som særligt sårbare over for næringsstofpåvirkning.

Brønderslev Kommunes konklusion – i henhold til ovennævnte – er, at forudsætningerne er til stede for at kunne meddele godkendelsen.

Kommentarer til udvidelsen

Udvidelsen har været annonceret offentligt i perioden 6. september 2013 til 20. september 2013. Der er ikke kommet bemærkninger til udvidelsen i denne foroffentlighedsfase.

Udkast til afgørelse er sendt i partshøring med en tidsfrist på 6 uger. Der er ikke kommet indsigelser til sagen.

1.2 Meddelelse om godkendelse

Brønderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen på Gl. Kongevej 53, 9330 Dronninglund fra 433,52 DE til 570,52 DE.

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i love og vejledninger vedrørende husdyrbrug, som var gældende på ansøgningstidspunktet, og miljøgodkendelsen indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Godkendelsen med tilhørende vilkår er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder desuden miljøredegørelse og miljøvurdering. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må således **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Brønderslev Kommune.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Brønderslev Kommune den 16. juni 2014

Martin Engsig
Landinspektør

1.3 Offentliggørelse og klagevejledning

Der vil ske offentliggørelse af denne godkendelse den 16. juni 2014 på Brønderslev Kommunes hjemmeside. Pligtmæssige adressater, jf. listen på side 3, vil få kopi af godkendelsen inkl. bilag tilsendt. Herudover vil godkendelsen kunne rekvireres hos Brønderslev Kommune.

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan påklages inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. **inden arbejdstids ophør den 14. juli 2014.**

Klageberettigede er ansøger, enhver med individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål eller foreninger, hvor klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse, jf. listen på side 3. Eventuel klage skal være skriftlig og indsendes til:

Brønderslev Kommune
Plan & Miljø
Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev

eller sendes via e-mail: raadhus@99454545.dk

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

"De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Brønderslev Kommune. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,*
- 2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller*
- 3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.*

*Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke."*³

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger, og klagen vil sammen med sagens akter blive videresendt til Natur- og Miljøklagenævnet.

Ikke opsættende virkning

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Natur- og Miljøklagenævnet kan ved behandling af sagen ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Civil retssag

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Gyldighed og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen giver en retsbeskyttelse i 8 år fra offentliggørelse, dvs. at der er 8 års retsbeskyttelse for nye krav fra Brønderslev Kommune i denne periode. Det skal dog bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Miljøgodkendelsen er fortsat gældende efter retsbeskyttelsesperiodens udløb. Når der er forløbet mere end 8 år – efter der første gang er meddelt godkendelse – kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene heri ved påbud eller nedlægge forbud mod fortsat drift.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

---

³ Jf. Natur- og Miljøklagenævnet, http://www.nmkn.dk/Klagevejledning/Til_Myndigheder/Formulering_af_klagevejledning.htm

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrgodkendelsesloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Godkendelsen skal, jf. § 40 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴, regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra tidspunktet for meddelelse af denne godkendelse. Det er planlagt at foretage den første revurdering tidligst i 2022.

Brønderslev Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jf. husdyrgodkendelseslovens § 40, stk. 2, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker

Såfremt husdyrbruget ønsker ændringer i miljøgodkendelsen, kan der ansøges herom. Der skal indsendes en ny ansøgning om miljøgodkendelse ved udvidelser eller ændringer.

1.4 Tidligere meddelte afgørelser

Tidligere meddelt miljøgodkendelse af 23. juni 2006 bortfalder i forbindelse med nærværende godkendelse.

1.5 Aktindsigt

Der er adgang til aktindsigt i godkendelsessagen. Hvis husdyrbruget er pålagt egenkontrol, er der også adgang til aktindsigt i de resultater af egenkontrollen, som kommunen er i besiddelse af. Adgangen til aktindsigt – og de begrænsninger, der er i adgangen til aktindsigt – følger af reglerne i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

1.6 Tilsyn med husdyrbruget

Brønderslev Kommune fører tilsyn med, at godkendelsens vilkår overholdes i henhold til bestemmelserne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

I henhold til denne lovs § 71 har de af kommunen bemyndigede personer, hvis det skønnes nødvendigt, uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at udføre tilsyns- eller andre opgaver efter denne. Legitimation skal forevises på forlangende.

Tilsynets formål er at kontrollere om husdyrbruget overholder de fastsatte vilkår samt følge op på evt. naboklager over gener fra virksomhedens drift. Herudover skal tilsynet også have en forebyggende karakter, hvor der i tæt samarbejde med virksomheden tages stilling til løbende forbedringer af virksomhedens miljøforhold.

---

⁴ Bekendtgørelse nr. 1172 af 10. oktober 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2. BRØNDERSLEV KOMMUNES VILKÅR, BESKRIVELSE OG VURDERING

2.1 Vilkår – Generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter (anlæg og dyrehold CHR nr. 34737) på ejendommen Gl. Kongevej 53, 9330 Dronninglund, og samtlige arealer under CVR. nr. 18363445 (lokalisering fremgår af bilag 1, arealer fremgår af bilagene 3, 3-1, 3-2, 3-3 og 3-4).
2. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med godkendelsens krav og det i sagen oplyste, herunder oplysninger fremlagt af ansøger (situationsplan fremgår af bilag 1).
3. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til regler i love og bekendtgørelser gældende for erhvervsmæssigt husdyrhold – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
4. Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsarealer og lignende, før ændringen er godkendt af Brønderslev Kommune.
5. Godkendelsen er gældende fra den 16. juni 2014.
6. Godkendelsen bortfalder, hvis følgende tidsfrister ikke overholdes i forhold til tidspunktet for meddelelse af denne miljøgodkendelse:
  - bygge- og anlægsarbejder skal være iværksat inden 2 år,
  - etape 1 skal være tilendebragt inden 3 år,
(etablering af dybstrøelsesstald til små kvier og heste, opførelse af dybstrøelsesstald til goldkøer samt etablering af vaskeplads)
  - etape 2 skal være tilendebragt inden 5 år.
(udvidelse af besætning med egen produktion af opdræt til ansøgte niveau)
7. Den, der er ansvarlig for landbruget, skal underrette kommunen, før landbruget:
  - helt eller delvist skifter driftsherre, herunder når landbruget helt eller delvist overdrages, udlejes eller bortforpagtes,
  - indstiller driften i en længere periode, permanent eller
  - genoptager driften efter den har været indstillet en længere periode, men dog mindre end 3 år.
8. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsen og dens vilkår.
9. Der skal forefindes en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen.
  - Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.
  - Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand o.l.
10. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til:

– Alarmcentralen, tlf.: 112.

og efterfølgende straks at underrette:

– Tilsynsmyndigheden, Brønderslev Kommune, tlf.: 99 45 45 45.

En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være indsendt til kommunen senest en uge efter hændelsens indtræden. Det skal af redegørelsen fremgå, hvilke tiltag der er, eller påregnes iværksat for at hindre tilsvarende fremtidige forureningshændelser. Til de unormale driftssituationer henregnes i denne forbindelse udslip, svigt og momentane standsninger.

Beskrivelse og vurdering for vilkår - Generelle forhold

Vilkårene er generelle vilkår fra lov og bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt krav om beredskabsplan. Der er i forbindelse med ansøgning om udvidelse af dyreholdet indsendt en beredskabsplan, som ses i bilag 4.

Udnyttelsesfrist

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at bygge- og anlægsarbejdet samt udvidelsen af dyreholdet ønskes at ske over en periode på 5 år. Ansøger oplyser, at udvidelsen i hovedtræk forventes at have følgende forløb:

Etape 1:

- År 1: Foderladen ændres til dybstrøelsesstald (ST-90599) til små kvier samt til opstaldning af heste.
- År 2: Tilbygning til maskinhuset/laden med ny dybstrøelsesstald til goldkøer (ST-179984) samt etablering af vaskeplads.
- År 3: Byggeriet forventes afsluttet.

Etape 2:

- År 4: Udvidelse af besætningen med egen produktion af opdræt.
- År 5: Hele udvidelsen forventes at være tilendebragt.

Ansøger oplyser, at der søges om tilladelse til en udnyttelsesfrist på 5 år, hvilket bl.a. begrundes med, at meget af byggearbejdet ønskes udført af ansøger selv for at holde udgifterne nede, og dette skal derfor udføres løbende med den daglige drift. Ansøger ser det derfor ikke realistisk, at forandring af foderladen og tilbygning af ny stald til maskinhuset/laden kan finde sted samme år, men at det kan være udført inden for 3 år, hvilket betegnes som etape 1.

Udvidelsen af dyreholdet skal ske med dyr fra egen besætning for bl.a. at undgå eventuel smitte fra andre besætninger. Det vil derfor tage op til 2 år at få dyreholdet udvidet til det ansøgte niveau, og dette kan først igangsættes, når bygge- og anlægsarbejdet (etape 1) er tilendebragt.

Ifølge husdyrgodkendelseslovens § 33, stk. 1 skal der i en godkendelse fastsættes en frist for udnyttelse, og denne frist bør ikke normalt fastsættes til senere end 2 år fra tidspunktet for meddelelse af godkendelsen. Der kan dog meddeles en længere frist på højst 5 år, hvis godkendelsen omfatter yderligere planlagte udvidelser eller ændringer, som påtænkes gennemført inden for en kortere tidshorizont, og hvis ansøgningen indeholder tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser eller ændringer, så kommunalbestyrelsen kan vurdere forholdene og fastsætte nødvendige vilkår, jf. § 33, stk. 2 og § 14.

Brønderslev Kommune finder, at udvidelsen opfylder betingelserne for en yderligere planlagt udvidelse, da der er ansøgt om en etapemæssig udvidelse, hvor udvidelsen af dyreholdet (etape 2) først kan finde sted efter opførelse af dybstrøelsesstalden til goldkøer og etablering af dybstrøelsesstalden til små kvier (etape 1).

Brønderslev Kommune finder også, at der i ansøgningsmaterialet er tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser og hvordan de påtænkes udført inden for en kortere tidshorisont, så der kan fastsættes de nødvendige vilkår herfor i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens § 14. Der er derfor fastsat vilkår om, at godkendelsen bortfalder, hvis der ikke er iværksat bygge- og anlægsarbejder inden 2 år fra tidspunktet for meddelelse af miljøgodkendelsen. Derudover er der fastsat vilkår om, at godkendelsen også bortfalder, hvis etape 1 ikke er tilendebragt inden 3 år, og hvis den ansøgte udvidelse af dyreholdet ikke er gennemført inden 5 år, fra tidspunktet for meddelelse af denne miljøgodkendelse.

2.2 Vilkår – Dyrehold

11. På ejendommen må der maksimalt være følgende dyrehold:
- 80 småkalve (tung race, 0-6 mdr., dybstrøelse),
  - 159 tyrekalve (tung race, 0-6 mdr., dybstrøelse),
  - 280 malkekøer (tung race, sengestald m. spalter og skrabere),
  - 160 kvier (tung race, 6 mdr.-kælvning, sengestald m. spalter),
  - 80 kvier (tung race, 6 mdr.-kælvning, dybstrøelse),
  - 8 heste (voksen årshest, 500-700 kg) og
  - 40 malkekøer (tung race, dybstrøelse).

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Dyrehold

Ejendommens dyrehold er i dag på 433,52 DE. I forbindelse med udvidelsen øges besætningens størrelse til 570,52 DE. Fordelingen i antal dyr ses i *Tabel 2*. Husdyrbrugets årlige dyrehold/produktion er udregnet efter de gældende regler for beregning af dyreenheder iht. husdyrgødningsbekendtgørelsen.⁵

Tabel 2: Dyreholdets sammensætning og antal

Dyreart	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Småkalv, tung race (0-6 mdr.), dybstrøelse	62	16,74	80	21,60
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), dybstrøelse	9	0,12	159	2,08
Malkeko, tung race, sengestald med spalter og skrabere	265	355,64	280	375,77
Kvie, tung race (6 mdr.-kælvning), sengestald med spalter	93	54,31	160	84,02
Kvie, tung race (6 mdr.-kælvning), dybstrøelse	0	0	80	29,90
Voksen årshest, 500-700 kg	0	0	8	3,48
Malkeko, tung race, dybstrøelse	5	6,71	40	53,68
I alt		433,52		570,52

⁵ Bekendtgørelse nr. 915 af 27. juni 2013 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Husdyrholdet etableres i eksisterende bygninger samt en tilbygning til en eksisterende bygning. Der skal ikke etableres yderligere opbevaringsanlæg i forbindelse med udvidelsen. Alle staldene er tilsluttet bedriftens gylletanke.

Antallet af husdyr danner grundlag for alle øvrige beregninger til vurdering af husdyrbrugets påvirkninger af det omgivende miljø.

2.3 Vilkår – Råvarer, hjælpestoffer og opbevaring

12. Udendørs håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til saftafgivelse på jorden eller støv- og lugtgener, der efter kommunens vurdering medfører gener for omgivelserne.
13. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).
14. Kemikalier til rengøring/desinfektion af staldene skal opbevares i et rum med afløb til gyllesystemet eller separat opsamlingsbeholder.
15. Mærkater på rengøringsmidler og andre kemikaliedunke skal være synlige og læsbare.
16. Opbevaring af dieselolie skal ske i typegodkendte tanke og stå på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Alle installationer skal i øvrigt opfylde krav og gældende bestemmelser i bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipeline.
17. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
18. Virksomheden skal straks kontakte Brønderslev Kommune, hvis det bliver konstateret eller der opstår mistanke om, at en olietank er utæt.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Råvarer, hjælpestoffer og opbevaring

Bedriftens forbrug af råvarer, energi, vand og hjælpestoffer fremgår af *Tabel 3*.

Der anvendes omkring 250 t halm om året, som hovedsagelig opbevares i markstak men også i maskinhuset. Mængden af roer og græsensilage forventes at stige med henholdsvis 250 t og 300 t. Elforbruget forventes at falde med ca. 40.000 kWh, da malkerobotter erstattes med en malkestald.

Ejendommen forsynes med vand fra det lokale vandværk. Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at det årlige vandforbrug er på ansøgningstidspunktet er ca. 7.000 m³, og dette forventes at stige en smule.

På husdyrbrugets anlæg findes en 4.000 l dieselolietank fra 2010. Placering fremgår af bilag 2.

Tabel 3: Bedriftens forbrug af råvarer, energi og vand

FORBRUG AF RÅVARER, ENERGI OG VAND (tons,m³,kg,l, kWh)			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	
Dieselolie til traktorer m.v.	30.000 l	30.000 l	Opbevaring (f.eks. tanktype, bygning og indretning)
Pesticider	-	-	Tank på fast gulv i værksted
Valle		ca. 2.000 m ³	I original emballage i aflåst og frostfrit skab i rum ved værksted
Sojaskrå			I tank syd for kostald
Halm	250 t		Påslag til foder i kostald
Kunstgødning	-	-	Maskinhus og markstak
Foder, roer	1.750 t	2.000 t	Se ejendommens gødningsregnskab
Foder, græsensilage	2.200 t	2.500 t	
Elforbrug	ca. 240.000 kWh	ca. 200.000 kWh	Plansilo m. afløb til gyllebeholder og opsamlings-tank
Drikkevand og vaskevand	ca. 7.000 m ³	Stigning forventes	

2.4 Vilkår – Spildevand

19. Vask af maskiner skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Indholdet af opsamlingsbeholderen kan bortskaffes ved udsprøjtning på mark.
20. Det er en forudsætning for opførelse/udvidelse af staldbygning, at der indhentes en særskilt udlednings- eller nedsivningstilladelse ved Brønderslev Kommune.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Spildevand

Overfladevand og ensilagesaft fra ensilagepladserne føres til den mellemstore gyllebeholder. Der er beregnet en årlig mængde på ca. 1.610 m³ ved en nedbørsmængde på 700 mm/år.

Overfladevand fra pladsen med kalvehytter samt overfladevand fra den kommende vaskeplads føres til den store gyllebeholder. Der er beregnet en årlig mængde på ca. 350 m³ ved en nedbørsmængde på 700 mm/år.

Der er anslået et årligt vandforbrug i malkestalden på 3 m³ vand pr. ko, hvilket bliver til ca. 960 m³ årligt. Dette føres også til den store gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra stalde ledes til septiktank og nedsivningsanlæg.

Herudover vil overfladevand fra øvrige befæstede arealer og tagflader ledes til sivedræn. Der skal søges om særskilt udledningstilladelse til udledning af tagvand, da der opføres nybyggeri i forbindelse med udvidelsen.

Påfyldning og rengøring af marksprøjte skal ske i overensstemmelse med gældende regler.⁶ Det oplyses i ansøgningsmaterialet, at indvendig rengøring af marksprøjte sker med integreret rengøringsystem, og skyllevandet sprøjtes ud på den behandlede mark. Brønderslev Kommune vurderer, at de gældende regler i tilstrækkelig omfang sikrer, at der ikke vil være risiko for en væsentlig miljøpåvirkning.

2.5 Vilkår – Affald

21. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning mm. Eventuel spild på offentlige veje efter transporter i forbindelse med landbrugets drift skal fjernes snarest muligt.
22. Affaldet skal kildesorteres for sikring af korrekt bortskaffelse. Dokumentation herfor skal forevises ved tilsyn.
23. Olietromler mv. skal placeres på en fast og tæt bund. Åbne og ibrugtagne olietromler mv. skal derudover være placeret i opsamlingskar, hvor eventuelt spild kan opsamles. Opsamlingskapaciteten skal som minimum svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Affald

For at overholde vilkårene til affald skal ansøger sørge for, at affaldet bliver sorteret (kildesorteret) i de forskellige fraktioner, og ved tilsyn på ejendommen skal der forevises dokumentation for, hvor affaldet er blevet afleveret.

Ikke genanvendeligt farligt affald⁷ som kanyler, medicinrester, ikke rengjorte plastdunke og diverse kemikalier skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Brugte kanyler skal opbevares i en egnet brudsikker beholder. Affaldet skal afleveres til modtagestation eller kommunens genbrugsplads.

Genanvendeligt farligt affald og andet genanvendeligt affald som spraydåser, rengjorte plastdunke, lysstofrør, spildolie, oliefiltre og akkumulatorer skal afleveres enten til kommunens genbrugsplads eller afhentes af godkendt indsamler fra affaldsregistret⁸.

For at undgå forurening af jord og grundvand skal rester af olie og kemikalier/sprøjtemidler samt tom emballage herfra opbevares i tæt emballage på befæstet areal med overdækning og uden mulighed for afløb.

Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket container eller lignende (større dyr under kadaverkappe), således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Affald fra husdyrbruget håndteres, som det fremgår af *Tabel 4*.

⁶ Bekendtgørelse nr. 1355 af 14. december 2012 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

⁷ Yderligere oplysninger om affaldssortering og aflevering findes på Brønderslev Kommunes hjemmeside www.bronderslev.dk samt på AVV's hjemmeside www.avv.dk.

⁸ Findes på hjemmesiden: <https://www.affaldsregister.mst.dk>.

Tabel 4: Affaldsfraktioner

Affaldsfraktion	EAK-kode	Opbevaring	Modtager
Husholdningsaffald		Container på gårdsplads	Kommunal ordning
Brændbart affald		Container på plads vest for kostald	Peter Sørig Erhvervsrenovation
Byggeaffald			Entreprenør
Rengjorte kemikaliedunke		Container på plads vest for kostald	Peter Sørig Erhvervsrenovation
Landbrugsplastic		Container på plads vest for kostald	Peter Sørig Erhvervsrenovation
Klinisk risikoaffald		Teknikrum i kostald	Modtagerstation Vendssysel
Spraydåser		Teknikrum i kostald	Modtagerstation Vendssysel
Emballage (papir/pap)	15 01 01	Container på plads vest for kostald	Peter Sørig Erhvervsrenovation
Landbrugskemikalieaffald	02 01 09	Værksted	Modtagerstation Vendssysel
Oliefiltre	16 01 07	Værksted	Modtagerstation Vendssysel
Mineralske motor-, gear- og smøreolier	13 02 04	Værksted	Modtagerstation Vendssysel
Blyakkumulatorer	16 01 06	Værksted	Modtagerstation Vendssysel
Glas	16 01 20	Værksted	Modtagerstation Vendssysel
Plast	16 01 19	Container på plads vest for kostald	Peter Sørig Erhvervsrenovation
Ikke jernholdigt metal	16 01 18	Værksted	Produkthandel
Jernholdigt metal	16 01 17	Værksted	Produkthandel
Udtjente dæk	16 01 03	Værksted	Leverandør el. værksted
Døde dyr	02 01 02	Opbevaringsplads, se bilag 2. Opbevaring iht. gældende regler.	DAKA

Det fremgår af ansøgningen, at der ikke er store mængder affald fra den daglige drift, da foder kommer i løs vægt.

Det fremgår ligeledes af ansøgningen, at udtjente dæk straks efter endt brug bliver afleveret til leverandør eller et værksted, og således ikke bliver oplagret på ejendommen.

Der er kortvarig oplag af jern og metal på ejendommen indtil dette afhentes af produkthandler.

Brændbart affald afhentes ca. 10 gange årligt af Peter Sørig Erhvervsrenovation.

Brønderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående tabel, at affaldet bliver håndteret hensigtsmæssigt på ejendommen og i henhold til gældende regler og kommunens regulativ på området.

2.6 Vilkår – Støj, vibrationer, transport og lys

24. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode:

Områdetype	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) Gennemsnitsværdi over referencetids- rummet	Mandag-fredag kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-22 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-22 (8 timer) Gennemsnitsværdi over referencetids- rummet	Alle dage kl. 22-7 (½ time) Gennemsnitsværdi over referencetids- rummet	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugsarealer)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Jf. vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra november 1984.

25. Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).
26. Landbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
27. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkåret ikke kan overholdes.
28. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.
29. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Beskrivelse og vurderinger for vilkår – Støj, vibrationer, transport og lys

De væsentligste støjkilder på husdyrbruget stammer fra malkeanlæg, kornvalse, fuldfoderblander, gyllepumpe, kompressor og den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra husdyrbruget.

Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne. Dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde ud over dette, som fx ensilering og markarbejde.

Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med ensilering samt efterårsarbejde i marken.

Det er oplyst i ansøgningsmaterialet, at malkestalden er lydisoleret. Derudover bliver foder tippet af, hvilket er med til at begrænse støj- og støvgener.

Der er naturlig ventilation i staldene.

I Tabel 5 ses husdyrbrugets væsentligste støjkilder, deres driftsperiode og evt. tiltag for begrænsning af støj.

Tabel 5: Støjkilder

Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Malkeanlæg	3 gange pr. døgn i følgende tidsrum: kl. 5-8, kl. 13-16 og kl. 20-23.	Malkestalden er i lydisoleret rum.	Malkestald
Kornvalse	2 gange pr. uge i normal arbejdstid.	Placeringen af kornvalsen i kviestald begrænser støjen.	Kommende kviestald (ST-90599)
Fuldfoderblander	Udfodrer 6-8 pr. døgn i tidsrummet kl. 7-21.		
Gyllepumpe	Normalt i dagtimerne.		
Kompressor	Korte perioder		
Daglig brug af traktor	Normalt i dagtimerne, men også sæsonarbejde ud over dette.		
Korntørring	Høstsæsonen		Blæser placeret ved kornsilo

Driften af husdyrbruget forventes ikke at give anledning til væsentlig forøgelse af støjgener for naboer. Derfor er der ikke forlangt dokumentation for overholdelse af støjgrænserne ved måling eller beregning. Der stilles i godkendelsen krav om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænseværdier og ligeledes krav om målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser. Der vurderes ikke problemer med at overholde disse.

Transporter

Der forventes ingen væsentlige vibrationsgener, idet der ikke er mange vibrationskilder på husdyrbruget. Den væsentligste vibrationskilde er transporten. Det vurderes, at disse ikke vil påvirke omgivelserne mere, end der normalt kan forventes fra et landbrug af denne størrelse.

I Tabel 6 ses antal transporten før og efter udvidelsen.

Tabel 6: Antal transporten

Art	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporten pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Mælk	-	-	-	-	208	208
Sojaskrå	144 t	180 t	12 t	15 t	12	12
Rapskager	360 t	360 t	15 t	15 t	24	24
Valle	2.000 m ³	2.000 m ³	15-20 m ³	15-20 m ³	104	104
Græs og helsæd	4.200 m ³	4.500 m ³	30 m ³	30 m ³	140	150
Roer	2.900 m ³	3.100 m ³	20 m ³	20 m ³	145	155
Brændstof	28.000 l	28.000 l	4.000 l	4.000 l	7	7

Tyrekalve	120 stk.	144 stk.	5	6	24	24
Dyr til slagteri	60-120 stk.	60-120 stk.	5-10	5-10	12	12
Udbringning af gylle	-	-	18/25	18/25	230	230
Udbringning af dybstrøelse	180 t	900 t	18 t	18 t	10	50
Lastbil til buffertanke	2.520 t	2.520 t	35 t	35 t	72	72
Kvier på græs	100-300 stk.	100-300 stk.	5-15 stk.	5-15 stk.	20	20
Døde dyr	Efter behov	Efter behov	Efter behov	Efter behov	Efter behov	Efter behov
Halm	-	250 t	-	-	Efter behov	Efter behov

Det fremgår af ansøgningen, at transporter til og fra husdyrbruget tilstræbes at finde sted indenfor normal arbejdstid og via Ørsøvej til Gl. Kongevej.

Samlet set forventes en svag stigning i antallet af årlige transporter til ejendommen i forhold til den nuværende produktion med 10 ekstra transporter af græs og helsæd og 10 ekstra transporter med roer.

Transportvejene for gylletransporter vil hovedsagelig ske via interne veje og vejstrækninger med få beboelser. Derudover er der gylletransporter med lastbil fra ejendommen og til buffertanke placeret ved arealerne ved Asaa og Kovsholt. Transportvejene fremgår af bilag 3. Ansøger forventer ikke, at antallet af gylletransporter vil stige som følge af den ansøgte udvidelse, da udbringningen i højere grad vil overgå til en maskinstation med større gyllevogne.

I henhold til begrebet "godt landmandskab" skal transport af gylle fra farmen foregå på hverdage og i tidsrummet kl. 07 til kl. 18. I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Lys

Der er udendørs belysning på kostaldens vestlige gavl ud mod Gl. Kongevej og på gårdspladsen. Disse lys betjenes manuelt og er tændt i tidsrummet kl. 5-24, når der er mørkt.

I staldene er der tændt lys i forbindelse med malkning, og om natten er der vågeblus-belysning. Ved småkalvene findes arbejdsbelysning, som tændes efter behov.

Det vurderes, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre en forøgelse af belysningen, som vil være til gene for omkringboende eller passerende trafik på Gl. Kongevej.

2.7 Vilkår – Fluer og skadedyr

30. Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

31. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Fluer og skadedyr

Skadedyr skal generelt bekæmpes i henhold til retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium samt anvisninger fra Brønderslev Kommune.

Der holdes rent og ryddeligt i og omkring husdyrbrugets anlæg, og der holdes et højt hygiejneniveau.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Ansøger oplyser, at fluebekæmpelse udføres efter behov med kemiske midler ifølge Statens Skadedyrslaboratorium, og for at reducere fluegenerne mest muligt bliver der muget ud hver 14. dag ved småkalvene i sommerperioden.

Rotter bekæmpes på bedriften hovedsagelig ved udlægning af rottegift.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende, når vilkårene er opfyldte. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres jævnligt.

2.8 Vilkår – Lugt

32. Der skal holdes rent og ryddeligt i og omkring husdyrbruget anlæg. Staldhygiejnen skal være høj for at begrænse lugtgener.
33. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Beskrivelse og vurderinger for vilkår – Lugt

Der er tale om en eksisterende bedrift, som ligger i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Nærmeste by, Agersted, ligger ca. 2,1 km nordøst for ejendommen, og nærmeste samlede bebyggelse ligger ca. 734 m sydvest for ejendommen. Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt er Gl. Kongevej 76, 9330 Dronninglund, som ligger ca. 108 m nord-nordvest for ejendommen.⁹

Kravene til geneafstanden kan skærpes i forbindelse med ansøgningen, hvis der er andre ejendomme med mere end 75 DE indenfor en afstand på 300 m til byzone og samlet bebyggelse eller 100 m til nabobebyggelse. Der er ikke andre ejendomme med mere end 75 DE inden for 300 meter til samlet bebyggelse og byzone eller andre enkeltbebyggelser indenfor 100 m.

I forbindelse med dyrehold og håndteringen af gødning herfra vil der altid forekomme lugt i form af lugtstoffer, som afgives sammen med fordampningen af ammoniak.

Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover arten, antallet, størrelsen samt sammensætningen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

For at begrænse ventilationsluftens lugtindhold er det vigtigt at sikre en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges, så dannelse af lugtende stoffer begrænses mest muligt, således at mindst mulig lugt bortventileres til det fri.

⁹ Gennemsnitsafstande på baggrund af oplyste afstande i ansøgningskemaet.

Det samlede lugtindtryk fra staldventilationen skyldes en lang række lugtintensive stoffer, som optræder i forskellige blandinger og i ret små mængder.

Da gylleopbevaring foregår i ejendommens gylletanke, forventes kun lugtbidrag fra gylletankene ved udkørsel. Gylletankene er med naturlige flydelag.

Opbevaring af husdyrgødning i markstak forventes ikke at medføre væsentlige gener ved overholdelse af gældende regler om afstandskrav og overdækning.

Ifølge Miljøstyrelsens (Skov- og Naturstyrelsens) lugtvejledning kan der beregnes en teoretisk geneafstand til nærmest nabo/beboelsesområde. Geneafstanden vil sige den afstand, der som minimum bør være til nærmeste nabo/beboelsesområde, for at bedriftens produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener.

Der skal anvendes to metoder til beregning af nødvendig geneafstand, både Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen. Ved modellerne får man beregnet geneafstanden for 3 kategorier.

Ved FMK-modellen beregnes endvidere konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den vurderes at være til gene for omkringboende.

I ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk vælges den beregningsmodel, som giver den længste geneafstand – dvs. at hensynet til naboer derved vægtes højt. Lugtberegningen fremgår af Tabel 7.

Tabel 7: Resultat af lugtberegning

Område type	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Faktisk afstand (meter)
Enkeltbolig	FMK	98	108
Samlet bebyggelse	Miljøstyrelsens lugtvejledning	239	734
Byzone	Miljøstyrelsens lugtvejledning	362	2.100

Det fremgår lugtberegningen, at geneafstanden efter udvidelsen er kortere end den faktiske afstand i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltboliger uden landbrugspligt. Udvidelsen overholder dermed de generelle afstandskrav. Det vurderes således, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse ligger uden for den beregnede geneafstand, og da der er stillet vilkår om, at kommunen kan kræve afhjælpende foranstaltninger, hvis der mod forventning konstateres væsentlige lugtgener. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

2.9 Vilkår – Ammoniakfordampning fra stald og lager

34. Mængden af råprotein i foderet til malkekøerne må i gennemsnit maksimalt være 171,2 gram pr. foderenhed (FE) for den samlede foderration på årsbasis. Dokumentation herfor skal fremgå af foderplaner, resultater af grovfoderanalyser og endagsfoderkontroller samt indlægs- og følgesedler fra indkøbte råvarer og kraftfoder, og dokumentationen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.
35. Der indsættes spalteskrabere på spaltegulv (m. kanal, bagskyl eller ringkanal) i kostalden (ST-90591), se bilag 1. Der skal dagligt foretages skrabninger minimum hver 4. time.

36. Skraberne skal være forsynet med en timer. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal rengøres manuelt mindst 2-3 gange dagligt.
Skraberne skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning, og denne skal opbevares på husdyrbruget.
Driftsstop skal registreres i en logbog med angivelse af årsag og varighed.
Dokumentation for drift og vedligeholdelse af skraberne, i form af logbog, servicefaktura el. lign., skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
37. Der skal årligt være udegående dyr i 5 måneder på arealer uden for udbringningsarealerne. Disse dyr er 80 kvier (12-24 mdr.) fra stalden ST-90596 samt 30 kvier (6-12 mdr.) fra stalden ST-90599. Der skal føres logbog for de perioder, hvor dyrene er udegående.
38. Der skal i øvrigt foretages en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene for at mindske gener fra dyreholdet.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Ammoniakfordampning fra stald og lager

Ammoniakemissionen (ammoniakfordampningen) fra husdyrgødningen fra stald og lager medvirker til kvælstofbelastning af den nærliggende natur. For at reducere dette udslip er der for nye/ændrede staldafsnit krav om 30 % reduktion i forhold til et staldreferencesystem, som betegnes som bedste staldsystem i forhold til ammoniakfordampning med 2005/2006 som referenceår.¹⁰

Den totale ammoniakemission fra det ansøgte anlæg er via ansøgningssystemet beregnet til 4.360,51 kg N/år. Ammoniakemissionen fra den nuværende produktion er beregnet til 3.977,47 kg N/år. Meremissionen fra det ansøgte anlæg er således beregnet til 383,04 kg N/år. Fra de eksisterende stalde og lagre med uændret produktion, som er omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, er ammoniakemissionen beregnet til 2.332,84 kg N/år, og ændringerne af produktionen medfører en ammoniakemission på 571,07 kg N/år.

Ammoniaktabet fra lagrene af flydende husdyrgødning (gylletanke) er på 659,64 kg N/år og fra fast husdyrgødning (dybstrøelse) er ammoniaktabet på 119,26 kg N/år i ansøgt produktion.

For at opfylde det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % samt opfylde kravet til BAT har ansøger valgt at indsætte spalteskrabere ovenpå spalterne i kostalden, hvilket medfører en reduktion i ammoniakemissionen med 25 %. Som yderligere tiltag har ansøger valgt at reducere mængden af råprotein i foderet til malkekøerne til 171,2 g råprotein pr. foderenhed (FE). Disse tiltag er forudsætninger for opfyldelse af det generelle ammoniakreduktionskrav, og der stilles derfor vilkår herom. Tiltagene er også foretaget i forhold til opfyldelse af BAT-niveauet, se afsnit 2.15.

Af beregningerne fremgår det, at det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % er opfyldt, og at der sker en yderligere reduktion på 527,90 kg N/år udover de 30 %.

Der er fastsat vilkår om udegående dyr, da der afsættes husdyrgødning ved afgræsning på arealer, som ligger uden for udbringningsarealerne. Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at 80 kvier (12-24 mdr.) fra stalden ST-90596 samt 30 kvier (6-12 mdr.) fra stalden ST-90599 skal være udegående i 5 måneder hvert år. Dette svarer til, at der årligt bliver afsat 22,2 DE ved afgræsning uden for udbringningsarealerne.

¹⁰ Jf. bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 med senere ændringer.

Beskyttet natur

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der opstillet en lang række kriterier for beskyttelsen af naturen.

Den mest sårbare natur findes i de internationale naturbeskyttelsesområder og Ramsarområder (Natura 2000 områder), der er en fællesbetegnelse for de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som er udpeget til opfyldelse af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiv. I ovennævnte bekendtgørelse er denne type af natur kategoriseret som kategori 1-natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) og omfatter en lang liste af nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, som f.eks. aktive højmoser (7110), brunvandede søer og vandhuller (3160) mm.

Den sårbare natur – kategori 2-natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) – omfatter ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende *uden for* internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter naturlige søer på over 100 m², heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og overdrev, når de enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med søer er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Loven beskytter desuden moser og lignende, der er mindre end 2.500 m², når de ligger i forbindelse med en beskyttet sø eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 omfatter en delmængde af de naturarealer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som er særligt følsomme overfor udledning af luftbåret kvælstof. Særligt sårbare § 3-naturområder, der ikke er omfattet af kriterierne i § 7, skal omfattes af samme afskæringskriterier for ammoniak, såfremt naturkvaliteten og kommunens mål for naturområdet tilsiger en beskyttelse på niveau med § 7-områderne.

Den mindre sårbare natur – kategori 3-natur – består af den natur, som ikke er omfattet under kategori 1 og 2. I bekendtgørelsen er § 3 beskyttede heder, moser og overdrev defineret som kategori 3-natur sammen med ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Tabel 8: Krav til ammoniakdeposition i de forskellige naturkategorier

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1 § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2 § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år
Kategori 3 Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove	Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år, men ikke stille krav om en merdeposition mindre end 1,0 kg N/ha/år.

- Kategori 1-natur (Natura 2000)

Nærmeste habitatområde (H14) samt EF-fuglebeskyttelsesområde (F2) – Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord – ligger ca. 4,77 km øst for ejendommen. Af Natura 2000-planen 2010-2015 fremgår udpegningsgrundlaget for habitatområdet samt prognoser for bevaringsstatus på naturtyperne og arterne.

Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. H14

Naturtyper:

Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150), Bugt (1160), Strandvold med enårige planter (1210), Enårig strandengsvegetation (1310), Strandeng (1330), Forklit (2110), Hvid klit (2120), Grå/grøn klit (2130), Klithede (2140), Grårisklit (2170), Skovklit (2180), Klitlavning (2190), Enebærklit (2250), Kransnålalge sø (3140), Næringsrig sø (3150), Brunvandet sø (3160), Vandløb (3260), Tør hede (4030), Enekrat (5130), Tørt kalksandsoverdrev (6120), Kalkoverdrev (6210), Surt overdrev (6230), Tidvis våd eng (6410), Riggær (7230), Bøg på mor (9110), Bøg på muld (9130), Ege-blandskov (9160), Skovbevokset tørvemose (91D0), Elle- og askeskov (91E0) og Stilkegekrat (9190)

Arter:

Havlampret (1095), Flodlampret (1099), Stavsild (1103), Odder (1355), Spættet sæl (1365) og Mygblomst (1903)

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F2

Fugle:

Sangsvane, Pibesvane, Lysbuget knortegås, Gravand, Bjergand, Ederfugl, Sortand, Fløjls-and, Hjejle, Almindelig ryle, Havterne, Dværgerterne, Splitterne

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Mygblomst pga. ét meget lille, sårbart levested (fragmentering)
- Strandenge pga. tilgroning og afvanding.
- Grå/grøn klit, klithede, klitlavning og enebærklit, pga. tilgroning og fragmentering samt fordi kvælstofdeposition overskrider laveste ende af tålegrænseintervallerne på hele arealet.
- Tørre heder, enekrat, kalkoverdrev og sure overdrev pga. tilgroning og fragmentering, næringsstofbelastning fra nærliggende dyrkede arealer samt fordi kvælstofdeposition overskrider laveste ende af tålegrænseintervallerne på hele arealet (gælder dog ikke kalvoverdrev).
- Tidvis våd eng og riggær pga. tilgroning, fragmentering og næringsstofbelastning.
- Næringsrige søer pga. næringsstofbelastning og tilgroning
- Søer med kransnålalger og brunvandede søer fordi kvælstofdeposition overskrider laveste ende af tålegrænseintervallerne på hele arealet.
- Bøg på mor, bøg på muld, ege-blandskov, stilk-egokrat, skovbevoksede tørvemoser, elle-askeskove, da den luftbårne kvælstofbelastning overstiger laveste ende af tålegrænseintervallerne på hele arealet.
- De marine naturtyper sandbanke, flodmunding, vadeflade, lagune og bugt pga. næringsstofbelastning (iltsvind) og miljøfarlige stoffer og deraf følgende forringelser i bundflora og -fauna, inkl. de tilhørende, karakteristiske arter.
- Alm. ryle som ynglefugl pga. tilbagegang i antal ynglende par, tilgroning og udtørring af ynglepladserne og prædation af æg/unger.
- Fjordterne som ynglefugl pga. ustabile – faldende bestandsstørrelser i den sydlige del (fuglebeskyttelsesområde F15)
- Ederfugle, sort and som trækfugle pga. stor bestand tilbagegang.

Brønderslev Kommune har ikke besigtiget habitatområdet i forbindelse med udvidelsen primært på baggrund af afstanden fra husdyrbruget til habitatområdet. Ifølge scenarieberegning nr. 60847 er totaldepositionen til området 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 1-natur omfatter også heder og overdrev, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og som ligger inden for et Natura 2000-område. Ca. 5,9 km øst for Gl. Kongevej 53 er der registreret beskyttet hede i Natura 2000-området, og arealet er dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 1 i husdyrgodkendelsesloven som Kategori 1-natur.

Beregningen af højeste merdeposition og højeste totaldeposition til dette naturområde samt andre nærtliggende naturområder fremgår af *Tabel 9*. Placeringen af naturpunkterne for disse scenarieberegninger kan ses af bilag 5 og 5-1.

Det fremgår heraf, at kravet om maksimal tilladt totaldeposition er overholdt i forhold til Kategori 1-natur, da totaldepositionen er beregnet til 0 kg N/ha/år for arealerne omfattet af Kategori 1-natur. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at den ansøgte udvidelse ikke vil påvirke Kategori 1-natur, og at der ikke er grundlag for at stille skærpede krav under hensyn til naturområdernes karakter.

Tabel 9: Ammoniakberegninger

Naturområde	Naturpunkt	Scenarieberegning	Afstand og retning fra anlæg til naturpunkt	Højeste merdeposition [kg N/ha/år]	Højeste totaldeposition fra anlæg [kg N/ha/år]	Baggrundsbelastning [kg N/ha/år]	Tålegrænse [kg N/ha/år]
Kategori 1-natur:							
Hede	4	28542	5,9 km (sydøst)	0	0	9,67	10-25
Kategori 2-natur:							
Overdrev	5	60882	7,2 km (nordvest)	0	0	15,22	10-20
Overdrev	6	60893	8 km (nordøst)	0	0	15,22	10-20
Kategori 3-natur:							
Hede	1	60826	309 m (nordvest)	0,1	2,1	15,14	10-25
Eng	1	60826	309 m (nordvest)	0,1	2,1	15,14	15-25
Potentiel ammoniakfølsom skov	2	60830	297 m (øst)	0,1	3,5	15,14	10-20
Overdrev	3	60832	410 m (nordvest)	0	0,9	15,14	10-20

- Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne

Størstedelen af udbringningsarealerne er koncentreret i nærheden af Gl. Kongevej 53, se bilag 3. Den korteste afstand herfra og til habitatområdet Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord er ca. 3,9 km. Derudover ligger der nogle udbringningsarealer mellem Asaa og Dronninglund, hvor korteste afstand til habitatområdet er ca. 2,1 km. Endelig er der udbringningsarealerne syd for Asaa, hvor ca. 20,8 ha grænser op til habitatområdet, og ca. 17,7 ha ligger umiddelbart inden for habitatområdet.

De øvrige udbringningsarealer ligger mere end 5,1 km fra habitatområdet.

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning (www.mst.dk) vil der sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha uafhængig af gødningstype og udbringningsteknologi, hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter.

Kvæggylle *kan* skabe påvirkninger på over 1 kg N/ha inden for de nærmeste 20 meter, men påvirkningen kan dog nedbringes til langt under 1 kg N/ha – også ved udbringning tæt på et naturområde – hvis gyllen nedbringes hurtigt, nedfældes eller der anvendes forsuret gylle, hvilket fremgår af NMK-133-00072.

Det fremgår også Miljøstyrelsens digitale vejledning, at der kan være behov for at stille skærpede vilkår til udbringningsarealer, der ligger i et Natura 2000-område og tæt ved § 3-naturarealer.

Brønderslev Kommune har vurderet, at der ikke er belæg for at stille skærpede vilkår til udbringningen på disse arealer, da de nærmeste § 3-naturarealer – eng og strandeng – ikke vil blive væsentlig påvirket af ammoniakfordampning ved udbringning.

Derudover er der i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen krav til, at udbringning af flydende husdyrgødning på arealer uden etablerede afgrøder til høst, fodergræsmarker og på arealer med frøgræs (for hvilke der ikke er indgået kontrakt med frøavlsfirma i den kommende sæson), skal ske ved nedfældning eller ved anvendelse af ammoniakreducerende teknologier beskrevet på Miljøstyrelsens teknologiliste. Nedfældning samt andre teknologier, som f.eks. forsuring, mindsker ammoniakfordampningen fra gyllen, og dermed sker der en beskyttelse af de nærliggende naturarealer.

Det vurderes således, at udvidelsen af anlægget og udbringningen på markerne er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

- Kategori 2-natur

I en afstand af ca. 7,2 km mod nordvest og ca. 8 km mod nord-nordøst findes de nærmeste registrerede naturtyper – overdrev – omfattet af Kategori 2-natur. Kategori 2-natur kan maksimalt tåle en totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år fra stald og lager fra husdyrbruget.

Som det fremgår af *Tabel 9*, så er den nedre tålegrænse overskredet alene ved baggrundsbelastningen for de nærmeste naturtyper omfattet af Kategori 2-natur. Den øvre tålegrænse er ikke overskredet, og husdyrbruget bidrager ikke til større merdeposition eller totaldeposition. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at depositionen fra stald og lager ikke vil påvirke Kategori 2-natur, og at der ikke er grundlag for at stille skærpede krav under hensyn til naturområdernes karakter.

- Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne

Den korteste afstand fra udbringningsarealerne til det nærmeste område omfattet af Kategori 2-natur er ca. 4,2 km. Da afstanden er langt over 100 m, så vurderes ammoniakfordampningen fra arealerne ikke at vil påvirke Kategori 2-natur.

- Kategori 3-natur

Til kategorien hører heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen må merdepositionen maksimalt være på 1,0 kg N/ha/år. Brønderslev Kommune har derfor foretaget beregninger til den Kategori 3-natur, der ligger nærmest anlægget, se disse naturpunkterne i bilag 5-1.

Af *Tabel 9* fremgår den beregnede merdeposition og totaldeposition, som den ansøgte udvidelse af husdyrbruget vil påføre de nærmeste § 3-naturarealer samt potentiel ammoniakfølsom skov.

I en afstand af ca. 309 m nordvest for husdyrbruget findes de nærmeste naturtyper registreret som hede og eng. Merdepositionen er her beregnet til 0,1 kg N/ha/år og totaldepositionen er beregnet til 2,1 kg N/ha/år.

Lidt længere mod nord i en afstand af ca. 410 m nordvest for husdyrbruget findes et overdrev omfattet af Kategori 3-natur. Merdepositionen er her beregnet til 0 kg N/ha/år og totaldepositionen er beregnet til 0,9 kg N/ha/år.

Derudover findes der potentiel ammoniakfølsom skov ca. 297 m øst for husdyrbruget. Merdepositionen er her beregnet til 0,1 kg N/ha/år og totaldepositionen er beregnet til 3,5 kg N/ha/år.

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning vil en merbelastning på mindre end 1 kg N/ha/år som udgangspunkt ikke udgøre et væsentligt merbidrag, og det kan derfor ikke medføre tilstandsændringer af § 3-områder.

Beregningerne i *Tabel 9* viser, at de nedre tålegrænser for ovennævnte Kategori 3-natur er overskredet alene ved baggrundsbelastningen, men at de øvre tålegrænser ikke er overskredet. Beregningerne viser også, at den højeste merdeposition for disse naturtyper hver især er mindre end 1 kg N/ha/år.

Da merbelastning og tålegrænser ikke overskrides til de nærmeste naturarealer, som fremgår af *Tabel 9*, så vurderes det ikke relevant at undersøge og vurdere merbelastning og tålegrænser for naturarealer, som ligger længere væk. Vurderingen er lavet ud fra det videnskabelige grundlag og kendskabet til de pågældende naturtyper, der i øjeblikket er tilgængelig til vurdering af naturtyperne.

På baggrund af ovenstående vurderer Brønderslev Kommune, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Kategori 3-naturen.

- Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne

Flere af udbringningsarealerne ligger op til naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 og enkelte udbringningsarealer ligger op til skovområder, der er registreret som potentiel ammoniakfølsom skov.

Udbringning af gylle *kan* skabe påvirkninger på over 1 kg N/ha inden for de nærmeste 10-20 meter. Dette vurderer Miljøstyrelsen i de fleste tilfælde kun at være et problem for den nærliggende natur, hvis naturarealerne ligger i Natura 2000-område eller indeholder yngle/rasteområder for bilag IV-arter. Da dette ikke er tilfældet i forhold til udbringningsarealerne har Brønderslev Kommune vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille skærpede krav til udbringningen.

- Bilag IV-arter

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring anlægget og udbringningsarealerne. På baggrund af "Faglig rapport nr. 635" fra DCE samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at det kan omfatte følgende arter: Vandflagremus, dværgflagremus, brunflagremus, sydflagremus, skimmelflagremus, odder, markfirben og spidssnudet frø.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg og udbringningsarealer, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Odder færdes typisk tæt på søer og vandløb, men kan også findes langt fra disse. Da odder oftest er nataktive og driften af landbruget og markerne normalt foregår i dagtimerne, vurderes det, at raste- og yngleområderne for odder ikke bliver påvirket.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirbenet. Anlægget og udbringningsarealerne vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller raste- steder på eller i nærheden af anlægget eller udbringningsarealerne.

Spidssnudet frø kan forekomme i mange typer af vandhuller, men foretrækker vandhuller, der omgives af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde.

Markdriften vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter. Dette tilskrives, at udbringningen af husdyrgødning ikke vurderes at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

- Artsfredninger og rødlistearter

I nærheden af anlægget og på udbringningsarealerne er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistes.

- Fredede områder og fredede fortidsminder

Der er ingen fredede områder i nærheden af husdyrbruget eller i nærheden af udbringningsarealerne.

Der er registreret et fredede fortidsminder på mark 61-0. Herudover findes endnu to registrerede fortidsminder indenfor samme mark, men disse indgår ikke som udbringningsareal. Flere steder går beskyttelseszoner i forhold til fredede fortidsminder indover udbringningsarealerne.

De fleste fortidsminder, som er synlige i terrænet, er automatisk beskyttede efter museumsloven. For at sikre, at fortidsmindet vedbliver at være synligt i terrænet, er der en beskyttelseszone på 100 meter fra fortidsmindets ydergrænse.

Inden for beskyttelseszonen er det ikke tilladt at foretage ændringer i tilstanden. Der må blandt andet ikke placeres bebyggelse som bygninger, skure, campingvogne og master. Der må heller ikke foretages ændringer i terrænet, beplantning eller hegning.

For at hindre, at fortidsminderne beskadiges ved dyrkning af de omgivende arealer, er der efter museumsloven fastlagt en dyrkningsfri bræmme på 2 meter rundt om fortidsmindet. Det vil sige, at der på fortidsmindet og inden for en afstand af 2 meter ikke må foretages jordbehandling, bygges, tilplantes eller bruges metaldetektorer. Museumsloven hører under Kulturstyrelsen.

På arealet uden for 2-meter-bræmmen er landbrugsmæssig drift tilladt. Tilplantning med juletræer, frugttræer og lignende er dog ikke tilladt.

På jordbrugsejendomme kan der ske sædvanlig hegning. Skovarealer kan gentilplantes. Beplantning i eksisterende haver er ikke omfattet af forbuddet.

Kommunen træffer afgørelse om dispensation fra beskyttelseszonen, og der meddeles kun undtagelsesvist dispensation.

Det fremgår af luftfoto, at jorden er opdyrket henover et fredet fortidsminde (rundhøj med fredningsnr. 0915118) på mark 61-0. Ifølge udtalelse fra Nordjyllands Historiske Museum afventer fortidsmindet afmelding af fredningslisterne. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at registreringen ikke har indflydelse i forhold til udbringningsarealet.

Brønderslev Kommune vurderer, at udbringningsarealerne inden for beskyttelseszonerne ikke er i strid med formålet med beskyttelseszonerne.

Der er ikke-fredede fortidsminder på følgende marker: 35-0, 53-0, 18-0, 18-1, 13-0, 61-0, 21-0, 23-0 og 39-0. Vendsyssel Historiske Museum kan kontaktes for oplysninger og evt. retningslinjer i forhold til disse.

- Vandløb

Generelt må husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft, restvand og mineralsk gødning (handelsgødning) ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen. Endvidere er udbringning af husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft, restvand og mineralsk gødning (handelsgødning) på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord ikke tilladt.

Desuden må husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse og mineralsk gødning (handelsgødning) ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller kystvande inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller kystvandets afgrænsning ved daglige vande. Flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse, som nedfældes i parallel retning i forhold til det nærliggende vandmiljø og flydende mineralsk gødning (handelsgødning) er dog ikke omfattet af ovenstående regel, hvis gødningen udsprede på stejle skrånninger med en hældning på mellem 6° og 12°.

Ifølge vandløbslovens § 69 er der krav om 2 m bræmmer for alle vandløb og for søer over 100 m², der ligger i landzone og som er naturlige eller højt målsatte i Kommuneplanen 2009-2021.

Fra 1. september 2012 er Lov om randzoner trådt i kraft¹¹. Randzoner er en 10 m bred dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri zone langs åbne vandløb og søer større end 100 m² i landzonen. I miljøgodkendelsen til Gl. Kongevej 53 har ansøger taget specifik stilling til, hvor 10 m randzonerne skal udlægges omkring ansøgers udbringningsarealer. NaturErhvervstyrelsen er myndighed i forhold til randzonerne.

Markerne 45-5, 46-4 og 49-0 ligger tæt ved Bredholt Bæk, der har målsætningen B4, Varieret dyre- og planteliv.

Markerne 26-0 og 27-0 ligger tæt ved Donnerbæk, der har målsætningen B2, Ophold- og opvækstvand for laksefisk.

Markerne 36-0, 31-0 og 29-0 ligger tæt ved Kousholt Bæk, der har målsætningen B1, Gyde- og yngleopvækstvand for laksefisk.

Mark 40-0 ligger tæt ved et vandløb, der har målsætningen B3, Karpesfiskevand.

Mark 5-1 og 66-0 ligger tæt ved et vandløb, der har målsætningen B1, Gyde- og yngleopvækstvand for laksefisk.

Mark 83-0 ligger tæt ved Pulsbækken, der har målsætningen B2, Ophold- og opvækstvand for laksefisk.

Det er Brønderslev Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspreddning af husdyrgødning i det omfang, der ansøges om og efter gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb. På det grundlag vurderes det, at ændringen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningerne.

Konklusion – Beskyttet natur

Ud fra ovenstående har Brønderslev Kommune samlet vurderet:

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som uden for Natura 2000-områder, og

---

¹¹ Lov nr. 591 af 14. juni 2011 om randzoner.

- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.¹²

2.10 Vilkår – Hensyn til landskab

39. Tilbygningen med den nye stald (ST-179984) skal ske med den placering, som fremgår af bilag 1.
40. Tilbygningen skal fremstå i samme byggestil og materialer, som den eksisterende bygning, der forlænges.
41. Det er en forudsætning for opførelse af den nye stald (ST-179984) samt ændring i anvendelse af foderladen (ST-90599), at der indhentes særskilte byggetilladelser ved Brønderslev Kommune inden byggeri og ændret anvendelse påbegyndes.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Hensyn til landskab

Den ansøgte udvidelse medfører, at en eksisterende bygning (maskinhus/lade) forlænges mod en anden eksisterende kostald (ST-90591), se bilag 1 samt *Figur 2*. Udvidelsen sker derfor i tilknytning til eksisterende bygninger, og den er erhvervsmæssig nødvendig for at kunne øge produktionen. Udvidelsen vil fremstå i samme byggestil og materialer som den eksisterende bygning, der forlænges. Derudover medfører udvidelsen kun ændringer indvendigt i eksisterende bygninger.

Bygningsudvidelsen vil primært være synlig fra øst og sydøst, da der er eksisterende bygninger i alle andre retninger. Som det fremgår af foto nedenfor, se *Figur 1*, så vil tilbygningen komme til at dække for eksisterende bagvedliggende bygninger.

Derudover er der også lavet nyere afskærmende beplantning omkring ejendommens bygninger mod syd og øst, se *Figur 3*, så bygningerne vil blive mindre synlige set fra Ørsøvej. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at udvidelsen kan ske uden væsentlige negative påvirkninger af landskabelige værdier.

¹² Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Figur 1: Billede af bygninger på Gl. Kongevej 53 (taget fra Ørsøvej)

Figur 2: Billede af bygning, som ønskes udvidet (bygning til højre)

Figur 3: Pile viser retninger, hvor billeder er taget

Alle bygningerne på Gl. Kongevej 53, herunder også forlængelsen af en eksisterende bygning, ligger inden for områder, der i Kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som *naturområde* og område med *økologiske forbindelser*.

I naturområderne skal hensynet til natur- og landskabsinteresser varetages i balance med de øvrige interesser i det åbne land.¹³

Områder med økologiske forbindelser skal sikre, at bestande af dyr og planter kan spredes i landskabet og finde nye levesteder og fastholde en sund udvikling.¹⁴

I forhold til disse områdeudpegninger, så vil udvidelsen af husdyrbruget kun medføre en forlængelse af en eksisterende bygning på bedriften. Brønderslev Kommune vurderer derfor, at den ansøgte udvidelse kan finde sted uden negativ påvirkning af naturområder og økologiske forbindelser.

Alle bygninger ligger desuden uden for naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer, og der er ingen særlige friluftsinteresser knyttet til området.

Afstanden fra eksisterende stald til offentlig vej er ca. 5 m, og derudover er afstanden fra eksisterende stald til beboelse på samme ejendom også ca. 5 m. I husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1 er der angivet en mindste afstand på 15 m fra staldanlæg til offentlig vej samt til beboelse på samme ejendom.

Brønderslev Kommune dispenserer fra afstandskravene til offentlig vej og til beboelse på samme ejendom, jf. § 9, stk. 3 i husdyrgodkendelsesloven, da der er tale om eksisterende bygninger, og da det ansøgte projekt ikke vurderes at medføre væsentlige gener i forhold til den eksisterende produktion.

¹³ Jf. Brønderslev Kommuneplan 2009-2021, retningslinie 2.2.3 – Naturområder.

¹⁴ Jf. Brønderslev Kommuneplan 2009-2021, retningslinie 2.2.7 – Økologiske forbindelser.

2.11 Vilkår – Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

42. Omrøring af gyllebeholdere må kun ske umiddelbart før udbringning af husdyrgødningen.
43. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletank ikke pumpes gylle uden for tanken.
44. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt skal påfyldning foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.
45. Pumpning af gylle skal ske ved konstant overvågning.
46. Der skal til stadighed være halmballer i sådan et antal, at det er muligt at etablere en vold til sikring af miljøet mod forurening fra f.eks. gylleudslip.
47. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild skal gødningen straks opsamles.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrgødningen håndteres som gylle og dybstrøelse. Ifølge ansøgningsmaterialet vil der efter udvidelsen årligt produceres 6.621 tons gylle og 1.167 tons dybstrøelse.

Spildevand fra produktionen i form af vand fra malkeum, vand fra rengøring af stalde og vand fra vaskeplads ledes til gyllebeholderne, og mængderne herfra indgår ikke i beregningen af gyllemængden. Mængden af spildevand, som føres til gyllebeholderne, er beregnet til ca. 1.310 m³. Det er oplyst, at mængden af spildevand ikke øges væsentligt efter udvidelsen.

På Gl. Kongevej 53 findes der 2 gyllebeholdere, som har en samlet kapacitet på 4.730 m³, se Tabel 10. Gyllebeholderne er med naturligt flydelag. Kapaciteten af flydende husdyrgødning i kanaler i stalden er opgjort til 1.420 m³. Den samlede opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning er dermed opgjort til 6.150 m³. Mængden af gylle, spildevand og overfaldevand, som tilføres gyllebeholderne, er opgjort til ca. 9.541 m³, hvilket svarer til en opbevaringskapacitet for ca. 7,7 måneder. Det vurderes på den baggrund, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig for bedriften.

Tabel 10: Opbevaringsanlæg

	Byggeår/ beholderkontrol	Kapacitet [tons]	Lagerandel i %
Gyllebeholder (med naturligt flydelag)	2012	3.200 m ³	68
Gyllebeholder (med naturligt flydelag)	1991/2011	1.530 m ³	32
Samlet kapacitet		4.730 m³	100

Opbevaring af fast husdyrgødning i markstak skal ske i overensstemmelse med den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Brønderslev Kommune vurderer, at denne regulering er tilstrækkelig til at sikre, at husdyrgødningen opbevares miljømæssigt forsvarligt.

På baggrund af afstanden fra gyllebeholderne – på mindst 190 m til søer, vandboringer og vandløb – vurderes der ikke at være risiko for forurening af disse. For at mindske området for et evt. gylleudslip fra gyllebeholderne, så har Brønderslev Kommune valgt at stille vilkår om, at altid skal være halmballer til stede på ejendommen, således der i tilfælde af gylleudslip kan laves en barriere/vold.

2.12 Vilkår – Udbringning af husdyrgødning

48. Der må kun udbringes husdyrgødning på de udbringningsarealer, der fremgår med rød og blå markering af bilag 3, 3-1, 3-2, 3-3 og 3-4.
49. Der skal fra husdyrbruget afsættes 48.154,8 kg N samt 7.341,4 kg P svarende til 492,48 DE i planperioden (1/8 til 31/7) på de godkendte arealer omfattet af denne miljøgodkendelse.
50. Ændringer i udbringningsarealerne, som ikke er omfattet i denne miljøgodkendelse, skal forinden anmeldes til kommunen.
51. Udbringning af husdyrgødning skal ske således, at lugtgener begrænses mest muligt.
52. Der må ikke udbringes anden organisk gødning, som f.eks. spildevandsslam, kartoffelsaft el. lign., på bedriftens udbringningsarealer uden tilladelse eller godkendelse fra Brønderslev Kommune.
53. Senest når husdyrproduktionen overstiger grænserne i vilkår 49, skal der årligt afsættes husdyrgødning til biogasanlæg eller til tredjemandsarealer for den mængde husdyrgødning, som overstiger grænserne i vilkår 49.
Senest på dette tidspunkt skal der også foreligge en underskrevet aftale om levering af husdyrgødning til biogasanlæg eller om udbringning af husdyrgødning på tredjemandsarealer, der er godkendt som udbringningsarealer. Ved fuld udnyttelse af godkendelsen skal den årlige afsætning mindst svare til 55,85 DE.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Udbringning af husdyrgødning

Gødningstyper fordelt på kg kvælstof (N) og kg fosfor (P) kan ses i *Tabel 11*.

Tabel 11: Gødningstyper

Gødningstype	Kg N/år	Kg P/år	DE
Dybstrøelse	11.107,71	1.634,34	106,05
Kvæggylle	37.047,12	5.707,08	386,43
Total	48.154,83	7.341,42	492,48

De samlede udbringningsarealer for Gl. Kongevej 53 er oplyst til 290,15 ha. Det nødvendige harmoniareal er på 289,69 ha ((492,48 DE)/(1,7 DE/ha)) for det ansøgte antal dyreenheder. På den baggrund vurderes harmonikravet at være overholdt.

Den største afstand til fjerneste udbringningsareal er omkring 5,2 km i luftlinje. Transporter med husdyrgødning til udbringningsarealerne vil foregå med traktor med gyllevogn, samt lastbil med afsætning til buffertanke opstillet i forbindelse med arealerne ved Asaa og arealerne, som ligger mellem Asaa og Dronninglund. Transporter med husdyrgødning igennem Asaa vil foregå med lastbil, se transportvejene i bilag 3.

Antallet af transportere med husdyrgødning til udbringningsarealerne forventes ikke at stige som følge af den ansøgte udvidelse, jf. *Tabel 6*.

Som nævnt under *Transporter* skal det tilstræbes, at gylle ikke udbringes i weekender og på helligdage. Hvis udbringning tilrettelægges, så det sker under hensyntagen til naboer, vurderes udbringningen ikke at give problemer med lugtgener.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der på udbringningsarealerne ikke vil blive anvendt anden organisk gødning som f.eks. spildevandsslam, kartoffelsaft eller el. lign.

Der er fastsat vilkår om afsætning af husdyrgødning til biogasanlæg eller tredjemandsarealer, da det er en forudsætning for overholdelse af harmonikravet.

Der skal derfor afsættes husdyrgødning til biogasanlæg eller tredjemandsarealer senest når husdyrproduktionen overstiger 492,48 DE, og der skal mindst afsættes den mængde husdyrgødning, som ligger udover 492,48 DE. Ved fuld udnyttelse af godkendelsen skal den årlige afsætning af husdyrgødning mindst svare til 55,85 DE. Her er der taget højde for afsætning af husdyrgødning fra udegående dyr, som svarer til 22,2 DE.

2.13 Vilkår – Overfladevand

54. Der skal altid være mindst 5,0 % efterafgrøder på bedriftens udbringningsarealer udover NaturErhvervstyrelsens krav om andel af efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder mht. artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Overfladevand

Ejendommens husdyrgødning udbringes på arealerne, som fremgår af bilag 3, 3-1, 3-2, 3-3 og 3-4 med rød og blå markering. Der udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,7 DE/ha.

Ifølge jordklassificeringen (Fra Dansk Jordbrugsforskning 1975-1979) er arealerne i området klassificeret som: Finsandet jord (JB2), Fin lerblandet sandjord (JB4) og Humus (JB11). Da jordbundstyperne i ansøgningskemaet er angivet med JB2, JB4 og JB11, vurderer Brønderslev Kommune, at jordbundstyperne er angivet korrekt.

Overfladevand – Nitrat

Nedenstående tabel viser, hvorledes bedriftens ejede og forpagtede arealer er beliggende i forhold til kvælstoffølsomme områder i Brønderslev Kommune.

Tabel 12: Nitratklasser

Udbringningsareal [ha]	Nitratklasse 0 [ha]	Nitratklasse I [ha]	Nitratklasse II [ha]	Nitratklasse III [ha]
290,15	101,72	188,43	0	0

Af det samlede ejede og forpagtede udbringningsareal på 290,15 ha ligger 188,43 ha i nitratklasse I, mens de øvrige arealer er uden for nitratklasse. For arealer inden for nitratklasse I er der efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav om, at der alene må udbringes 85 % af den husdyrgødning, som harmonireglerne ellers giver mulighed for. Der kan dog udbringes mere husdyrgødning, hvis der benyttes andre virkemidler som f.eks. ekstra efterafgrøder. På Gl. Kongevej 53 øges det samlede areal med efterafgrøder som virkemiddel, så der altid vil være mindst 5,0 % udover det til enhver tid gældende krav om andel af efterafgrøder.

Ifølge ansøgningsmaterialets beregninger må der i gennemsnit udbringes 1,53 DE/ha (DE_{max}) svarende til en udvaskning på maksimalt 57,9 kg N/ha fra rodzonen. Det reelle dyretryk er 1,7 DE/ha (DE_{reel}) og den reelle udvaskning er på 56,4 kg N/ha. Kravet til maksimal kvælstofudvaskning er således overholdt, da DE_{reel} er mindre end DE_{max} . Det er under forudsætning af, at der mindst skal være 5,0 % ekstra efterafgrøder på bedriftens udbringningsarealer udover de til enhver tid gældende regler, og der er derfor fastsat vilkår herom.

Vurdering af eventuel skadevirkning af kvælstof til overfladevand, herunder marine Natura 2000-områder

Miljøstyrelsen har fastlagt 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke vil medføre skadevirkning på overfladevand som følge af nitratudvaskning.

1. Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007. (projektet i kumulation med andre planer og projekter)
2. Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 % hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret (påvirkning fra projektet i sig selv)

Kvælstof i relation til oplandet til Nordlige Kattegat:

Af udbringningsarealerne afvander ca. 188,43 ha til Voer Å, Sørrå og Gammelsbæk, som alle afvander til kystlandet Nordlige Kattegat (i det følgende kun benævnt som "Kattegat"). Forholdene i Kattegat er beskrevet i "Udkast til Vandplan, Hovedopland 1.1, Nordlige Kattegat og Skagerrak, Forhøring, januar 2010" samt i "Vandplan 2010-2015, Hovedopland 1.1, Nordlige Kattegat og Skagerrak, december 2011". I Kattegat er der flere områder, der er udpeget som Natura 2000-område, men i forhold til afstrømningen fra oplandet i Brønderslev Kommune er det relevante habitatområde "H 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". De pågældende områder er karakteriseret som "oplande til sårbare Natura 2000-områder". Ingen dele af oplandet i Brønderslev Kommune afvander til Randers Fjord eller Mariager Fjord.

Udpegningsgrundlaget for de marine Natura 2000-områder i Kattegat er en hel række forskellige naturtyper og arter, bl.a. naturtyperne "1110, sandbanke" og "1160, bugt" samt arterne odder, spættet sæl og forskellige arter af andefugle og terner. Risikoanalysen fra Vand- og Naturplanerne har vist, at habitatområderne i Kattegat er i risiko for ikke at opfylde målet i Vandplanen i 2015. Årsagen hertil er bl.a., at Kattegat er påvirkelig ved tilførslen af næringsstoffer. Tilførslen af næringsstoffer forventes som følge af VMP I, II og III at falde frem til 2015. Det er imidlertid usikkert, hvorvidt det er tilstrækkeligt til at sikre bundfaunasamfund i stabil ligevægt. Brønderslev Kommune har ikke yderligere viden om sårbarheden af Kattegat, som giver anledning til at vurdere, at oplandet har væsentlig større sårbarhed for kvælstof.

Afskæringskriterie nr. 1 – Påvirkning i kumulation med andre planer og projekter

Dyretrykket i oplandet til Kattegat har været faldende fra 2007 til 2012 fra 71.066 DE til 67.460 DE¹⁵. Antallet af dyreenheder er opgjort på baggrund af det Centrale Husdyr Register (CHR-registret). Tallene er korrigeret for ændringer i omregningsfaktorer for DE, således at disse ændringer indgår progressivt gennem en årrække og ikke giver anledning til store stigninger/fald i det enkelte år, hvor omregningsfaktoren ændres. Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5-10%¹⁶.

Den registrerede udvikling i dyretrykket gennem CHR skal sammenholdes med kommunernes egne oplysninger om tilladelse og godkendelser, som er givet, men ikke udnyttet, samt eventuelle reduktioner eller ophør af dyrehold.

En gennemgang af de tilladelser/godkendelser, som Brønderslev Kommune har givet i perioden fra 2007 til 2011 viser, at der er givet tilladelser/godkendelser til ca. 2.760 DE i oplandet til Kattegat, hvor fristen for udnyttelse ikke er udløbet. Som udgangspunkt skal tilladelser/godkendelser udnyttes inden for 2 år fra tilladelsen/godkendelsen er givet. I en række tilfælde er der dog givet en frist på op til 5 år for udnyttelse af en godkendelse. Kommunen har ikke opdaterede tal, der

¹⁵ <http://jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

¹⁶ Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen Erhverv. Notat af 28. februar 2011.

viser, hvor stor en andel af disse DE, der reelt er udnyttet på nuværende tidspunkt. Det vil imidlertid ofte være sådan, at en tilladelse/godkendelse udnyttes gradvist. De CHR-registrerede DE vil således i et vist omfang omfatte hele eller delvise udnyttelser af de tilladelser/godkendelser, der er givet i perioden fra 2007 til 2011, og hvor fristen for udnyttelse reelt ikke er udløbet endnu.

Samtidig med, at der er givet tilladelse/godkendelse til etablering og udvidelse af husdyrbrug i kommunen, er der husdyrbrug, der reducerer eller helt ophører med husdyrproduktionen. Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug anmelde godkendelsespligtige ændringer i husdyrholdet til kommunen – også når der er tale om reduktion eller ophør i dyreholdet. Erfaringsmæssigt er det imidlertid sjældent, at ophørt eller reduceret husdyrproduktion anmeldes til kommunen. Ligeledes bliver et reduceret eller ophørt husdyrbrug ikke nødvendigvis opdateret i CHR-registret umiddelbart i forbindelse med reduktion/ophør. Der er desuden mulighed for, at et husdyrbrug indsætter dyr igen inden for en 3-årig periode, som er muligt i forhold til kontinuitetsprincippet.

Hvis der tages højde for de usikkerheder, der er i opgørelse af DE i CHR, sammenholdt med kommunens oplysninger om ophørte/reducerede husdyrbrug samt potentielt ikke udnyttede tilladelser/godkendelser, vurderes det, at der ikke er stigning i dyretrykket i oplandet til Kattegat i perioden fra 2007 til nu.

I henhold til datamaterialet i www.jordbrugsanalyser.dk er der sket et fald fra 2007 til 2012. En opgørelse, som også inkluderer data fra årene 2008-2011, viser også en faldende tendens opgjort ved hjælp af lineær regression. Kommunen har beregnet, at forklaringsgraden, r^2 er større end 0,5, hvilket anses som en sikker tendens. Overordnet set vurderer Brønderslev Kommune derfor, at dyretrykket i oplandet til Kattegat har været faldende i perioden 2007 til 2012.

Det vurderes endvidere, at der ikke er andre betydelige kilder til nitratudvaskning – spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende – der har givet anledning til stigende nitratudvaskning i det aktuelle opland i perioden fra 2007 og fremefter. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket og vil stadig ske en forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

På grund af den sikre tendens til faldende dyretryk i oplandet til Kattegat har Brønderslev Kommune vurderet, at projektet ikke i **kumulation** med andre planer og projekter kan påvirke Kattegat (Nordlige Kattegat).

Afskæringskriterie nr. 2 – Påvirkning fra projektet i sig selv

Kystoplandet "Nordlige Kattegat" har et samlet areal på 126.925 ha. Brønderslev Kommune har vurderet, at den samlede udvaskning til Kattegat (Nordlige Kattegat) er på 1.917 t N pr. år¹⁷.

I forhold til husdyrbruget Gl. Kongevej 53 kan beregningerne for kvælstof ses af nedenstående tabel:

Tabel 13: Beregning for kvælstof

Gl. Kongevej 53 – Beregning for kvælstof		
N-reduktionspotentiale, [%]	51-75 %	62,5 %
Areal til udbringning, [ha]		290,15 ha
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, [kg N/ha/år]	56,4-55,7	0,7
Samlede påvirkning fra projektet til Natura 2000-området, [kg N/år]	$290,15 \times 0,7 \times (1 - 0,625)$	76,16

¹⁷ Beregnet ud fra data for 2005-2009 fra "Vandplan 2010-2015, Hovedopland 1.1, Nordlige Kattegat og Skagerrak, december 2011". Tabel 2.1.4 og tabel 2.2.8.

Ansøgt kvælstofbidrag af det samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-området, [%]	76,16 / 1.917.000	0,004 %

Udvaskningen fra udbringningsarealerne i det konkrete projekt udgør 0,004 % og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Kattegat. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke **i sig selv** kan give anledning til væsentlig kvælstofpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Kattegat.

Vurdering af eventuel skadevirkning af fosfor til overfladevand, herunder marine Natura 2000-områder

Fosfor i relation til oplandet til Nordlige Kattegat:

Ifølge retningslinjer fra Miljøstyrelsen skal der foretages en vurdering af, hvorvidt et projekt i sig selv kan påvirke habitatområder med hensyn til fosfor. Brønderslev Kommune har vurderet, at den samlede påvirkning af Kattegat med fosfor er 84,0 t P pr. år¹⁸.

I forhold til husdyrbruget Gl. Kongevej 53 kan beregningerne for fosfor ses af nedenstående tabel:

Tabel 14: Beregning for fosfor

Gl. Kongevej 53 – Beregning for fosfor		
Areal til udbringning, [ha]		290,15 ha
Fosforoverskud, [kg P/ha/år]		5,0 kg P/ha/år
Forøgelse i godkendelsesperioden på 8 år, [kg P]	5,0 kg P/ha/år x 8 år	40,0 kg P/ha
Forøgelse ift. en samlet fosforpulje på 2.000 kg pr. ha i pløjelaget ¹⁹	40,0 kg P/ha / 2.000 kg P/ha	2,0 %
Worst-case udvaskning af fosfor ²⁰	(standardværdi)	1 kg P/ha/år
Worst-case udvaskning fra projektet	290,15 ha x 1 kg P/ha/år	290,15 kg P/ha/år
Worst-case påvirkning fra projektet ift. den procentvise forøgelse i godkendelsesperioden	290,15 x 0,02	5,8 kg P
Ansøgt forforbidrag af det samlede fosforbidrag til Natura 2000-området	5,8 / 84.000	0,007 %

Påvirkningen fra arealerne i Brønderslev Kommune i det konkrete projekt udgør 0,007 % og dermed langt under både 1 og 5 % af den samlede belastning til Kattegat. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at projektet ikke **i sig selv** kan give anledning til væsentlig fosforpåvirkning af det marine Natura 2000-område i Kattegat.

2.14 Vilkår – Grundvand

55. Der må ikke være en merbelastning af udvaskningen af nitrat fra arealerne i nitratfølsomme indvindingsområder.

¹⁸ Beregnet ud fra data for 2005-2009 fra "Vandplan 2010-2015, Hovedopland 1.1, Nordlige Kattegat og Skagerrak, december 2011". Tabel 2.1.4 og tabel 2.2.8.

¹⁹ I henhold til forudsætninger i digital vejledning fra Miljøstyrelsen.

²⁰ I henhold til forudsætninger i digital vejledning fra Miljøstyrelsen.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Grundvand

For den ansøgte udvidelse ligger ca. 54,2 ha af udbringningsarealerne for husdyrbruget i et nitratfølsomt indvindingsområde. Indvindingsområdet er ikke omfattet af en indsatsplan. Det er derfor undersøgt, om beskyttelsesniveauet for nitrat til grundvandet er overholdt.

Det fremgår af Bilag 3, punkt D, nr. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der for kortlagte nitratfølsomme indvindingsområder, som ikke er omfattet af en indsatsplan, som minimum skal fastsættes vilkår om, at der ikke må være en merbelastning af nitrat, hvis udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l i den ansøgte drift.

Det fremgår også af bilaget, at der ikke kan fastsættes vilkår, som er mere skærpende end en nitratudvaskning svarende til et planteavlsbrug med standardsædskifte. Dog kan der stilles vilkår om en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3, hvis dette niveau er lavere end udvaskningen svarende til et planteavlsbrug.

Som det fremgår af *Tabel 15*, så er nitratkoncentrationen i ansøgt drift større end 50 mg nitrat/l. Der er dog ingen merbelastning af nitrat på arealerne i forhold til den nuværende drift, og den beregnede udvaskning er ikke større end udvaskningen svarende til et planteavlsbrug.

Tabel 15: Nitratudvaskning for arealer i nitratfølsomme indvindingsområder

Mark Nr.	Areal (ha)	Ansøgt (mg nitrat/l)	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift) (mg nitrat/l)	Udvaskning svarende til et plantebrug (mg nitrat/l)	50% reduktion af husdyrgødning (NK3) (mg nitrat/l)
9-0	14,5	80	0	80	77
55-0	0,6	80	0	80	77
54-0	0,8	80	0	80	77
35-0	2,3	80	0	80	77
76-0	4,6	80	0	80	77
80-0	1,5	80	0	80	77
21-0	14,9	80	0	80	77
53-0	4,7	80	0	80	77
10-0	2,5	80	0	80	77
18-0	7,8	62	0	62	60

I den tidligere meddelte miljøgodkendelse af 23. juni 2006 for Gl. Kongevej 53 samt i regionplantillæg nr. 193 med VVM-redegørelse, er der opstillet vilkår om, at vandet fra rodzonen fra udbringningsarealerne i et nitratfølsomt indvindingsområde højst må indeholde 50 mg nitrat/l i gennemsnit.

Af Miljøstyrelsen vejledning fremgår det, at hvis der i en tidligere miljøgodkendelse eller VVM-redegørelse er fastsat et krav om højeste nitratudvaskning for udbringningsarealer i et nitratfølsomt indvindingsområde, så må dette niveau ikke overskrides i ansøgt drift.

Beregningerne, som ligger til grund for værdierne for nitratudvaskning i VVM-redegørelsen fra 2006, er udarbejdet efter en empirisk model (SIMIIIb) fra Danmarks Jordbrugsforskning. Denne beregningsmodel anvendes ikke længere, og det vil derfor være problematisk at lave en direkte sammenligning med grænseværdien på 50 mg nitrat/l fra den tidligere miljøgodkendelse med værdierne for nitratudvaskning, som er beregnet via husdyrgodkendelse.dk, se *Tabel 15*.

Brønderslev Kommune har undersøgt muligheden for at lave en scenarieberegning for nitratudvaskning for udbringningsarealerne i det nitratfølsomme indvindingsområde på baggrund af de værdier, som indgik i den daværende beregning. Resultatet heraf ville så kunne sammenlignes direkte med værdierne i *Tabel 15*. Det har dog ikke været muligt at finde tilstrækkelige oplysninger til at lave denne scenarieberegning.

Brønderslev Kommune har derfor vurderet, at vilkåret fra den tidligere meddelte miljøgodkendelse ikke føres videre, da nitratudvaskningen er beregnet på baggrund af forskellige modeller, og da det ikke har været muligt at foretage en scenarieberegning med værdierne fra den tidligere miljøgodkendelse. Derudover er der også lagt vægt på, at der i det pågældende tilfælde ikke kan stilles vilkår om en maksimal nitratudvaskning på 50 mg nitrat/l efter gældende regler, da det vil være lavere end udvaskning svarende til et planteavlbrug.

Som det fremgår af *Tabel 15*, så er nitratudvaskningen for arealerne i det nitratfølsomme indvindingsområde beregnet til 80 mg nitrat/l, dog 62 mg nitrat/l for mark 18-0, i forhold til den ansøgte udvidelse. Der vil ikke være en større udvaskning af nitrat efter udvidelsen. Da nitratudvaskningen overstiger 50 mg nitrat/l skal der være vilkår om, at der ikke må være en merbelastning.

Brønderslev Kommune har ikke vurderet, at der er grundlag for at stille yderligere skærpende vilkår til det generelle beskyttelsesniveau, da der endnu ikke foreligger en indsatsplan for området.

Ansøger har valgt at etablere 5,0 % ekstra efterafgrøder på bedriftens arealer for at overholde kravet om ingen merudvaskning af nitrat til grundvandet. Det valgte virkemiddel er en forudsætning for overholdelse af kravet om maksimal udvaskning, og der er derfor stillet vilkår i overensstemmelse hermed, se vilkår 54.

2.15 Vilkår – Bedste tilgængelige teknik – BAT

56. Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal husdyrbruget dokumentere – på kommunens forlangende – at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
57. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
58. Ved udskiftning af anlæg og maskiner skal der vælges tidssvarende modeller, som lever op til forøgede krav vedrørende påvirkning af miljø og natur.
59. Dybstrøelse i den nye stald skal mindst etableres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad herfor (Landbrugets Byggeblad nr. 095.03-01).

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Bedste tilgængelige teknik

Ansøgers redegørelse for anvendelse af BAT på de andre områder fremgår af Bilag 6. Brønderslev Kommunes vurderinger og bemærkninger fremgår af følgende afsnit nedenfor.

Emissionsniveau samt BAT i stald

Husdyrbruget har både gyllebaserede staldsystemer for malkekvæg samt staldsystemer med dybstrøelse. Der er derfor foretaget beregninger af emissionsgrænseværdierne på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for malkekvæg i gyllebaserede staldsystemer samt supplement til denne vejledning med emissionsgrænseværdier for produktion af malkekvæg udenfor gyllesystemer.

Beregningerne viser en vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak på 4.354,0 kg N/år. Som beskrevet i afsnittet om ammoniakfordampning fra stald og lager, så er den samlede emission fra anlægget opgjort til 4.360,51 kg N/år ifølge ansøgningskemaet. På den baggrund vurderer Brønderslev Kommune, at husdyrbruget overholder Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsniveau, da der kun er tale om en mindre overskridelse på ca. 6,5 kg N/år i forhold til det vejledende BAT-emissionsniveau, og at husdyrbruget på nuværende tidspunkt opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik for staldsystemer.

Ansøger har valgt at indsætte skrabere på spaltegulv i eksisterende kostald (ST-90591) og nedbringe mængden af råprotein til malkekøerne til 171,2 g pr. FE. Brønderslev Kommune har stillet vilkår herom, da dette danner grundlag for beregning af den samlede BAT-emissionsgrænseværdi.

Tabel 16: Kommunens beregning af BAT-emissionsgrænseværdier

	Ny eller renov. stald	Antal dyr	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT [kg NH ₃ -N pr. årsdyr]	Ammoniakemission [kg NH ₃ -N]
Malkeko, tung race, Sengestald m. spalter	Nej	280	9,80	(280 x 9,80) = 2.744
Malkeko, tung race, Dybstrøelse	Ja	40	10,04	(40 x 10,04) = 401,6
Kvier, tung race, 12-24 mdr. Sengestald m. spalter Græsning, 5 mdr./år	Nej	80	5,36	$\frac{(((12+24) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} \times (7/12) \times 5,36 \times 80 = \mathbf{262,4902}$
Kvier, tung race, 12-24 mdr. Sengestald m. spalter	Nej	80	5,36	$\frac{(((12+24) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} \times 5,36 \times 80 = \mathbf{449,9831}$
Kvier, tung race, 6-12 mdr. Dybstrøelse	Nej	50	5,36	$\frac{(((6+12) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} \times 5,36 \times 50 = \mathbf{200,2096}$
Kvier, tung race, 6-12 mdr. Dybstrøelse Græsning, 5 mdr./år	Nej	30	5,36	$\frac{(((6+12) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} \times (7/12) \times 5,36 \times 30 = \mathbf{70,0734}$
Småkalve, 0-3 mdr. Dybstrøelse *)	Ikke relevant	40		68,54
Småkalve, 3-6 mdr. Dybstrøelse *)	Ikke relevant	40		82,49
Tyrekalve Dybstrøelse *)	Ikke relevant	159		10,39
Heste, 500-700 kg Dybstrøelse *)		8		64,22
Samlet				4.354,00

*) Værdi for ammoniakemission er fastsat ud fra ansøgningskemaets værdier for faktisk ammoniaktab fra stald og lager, da der ikke er fastsat vejledende emissionsgrænseværdier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at det er BAT for nye anlægsdele at vælge staldsystem med dybstrøelse begrænset til lejearealet og gyllehåndtering for den øvrige del. Ifølge BREF-dokumentet er det BAT med en naturligt ventileret sti og gulv med fuld dybstrøelse for fraværende grise. Det nævnes også i BREF-dokumentet, at dybstrøelsessystemer sandsynligvis vil vinde

frem pga. øget fokus på dyrevelfærd, hvilket kan tolkes derhen, at valg af et særligt velfærdsmæssigt positivt staldsystem godt kan udløse en særlig BAT-vurdering.

Ansøger ønsker at etablere en ny stald med til 25 goldkøer, som har dybstrøelse i hele staldafsnittet. Dette er valgt af hensyn til bedre dyrevelfærd. Hermed opnås velfærdsmæssige fordele, da de tunge dyr med kalv i maven kan bevæge sig frit og lægge sig på et blødt leje, når det passer dem. Der er sat vilkår om, at Landbrugets Byggeblad skal følges for at sikre en god startmåtte, og at dyrene altid ligger på et tørt leje.

Brønderslev Kommune vurderer, at det er BAT med dybstrøelse i den nye stald.

Vurdering af anvendelse af BAT – Fosfor

Ifølge Miljøstyrelsens *“Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)”* for konventionel produktion af malkekvæg, så findes der på nuværende tidspunkt ikke tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

Brønderslev Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget må opfylde kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik i forhold til fosforudledning.

Vurdering af anvendelse af BAT – Foderstrategi

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til foderstrategi i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår for konventionel produktion af malkekvæg.

Der er udarbejdet et teknologiblاد for reduceret tildeling af råprotein til malkekøer, hvoraf det fremgår, at ammoniakfordampningen fra malkekøer kan reduceres ved at sænke indholdet af råprotein i køernes foder.

Ansøger har valgt at reducere indholdet af råprotein i foderet til malkekøerne, og der er derfor fastsat vilkår herom i denne miljøgodkendelse, se vilkår 34, da det er en forudsætning for reduktion af ammoniakfordampningen.

Brønderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik i forhold til foderstrategi ved bl.a. ved at udarbejde foderplan på baggrund af endagsfoderkontroller for at optimere fodersammensætningen.

Vurdering af anvendelse af BAT – Vandforbrug

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til vandforbruget i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen anbefaler, at kommunerne støtter sig til BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion, når det skal vurderes, hvad der er BAT i forhold til vandforbrug for kvægbrug.

Brønderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik i forhold til vandforbrug ved bl.a. genanvendelse af vand fra pladekøler til drikkevand for dyrene, samt genanvendelse af vaskevand fra rengøring af mælk tank og malkeanlæg, som genanvendes til vask af malkestald. Derudover er der daglige eftersyn af vandkopper, ventiler og kar, samt løbende registrering af vandforbruget for hurtigt at få repareret eventuelle lækager.

Ansøger forpligter sig til i forbindelse med kommende investeringer at lade muligheder for vandbesparelser indgå.

Vurdering af anvendelse af BAT – Energiforbrug

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til energieffektivitet i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår, idet forbruget vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen anbefaler, at kommunerne støtter sig til BREF-dokumentet om energieffektivitet, når det skal vurderes, hvad der er BAT i forhold til energieffektivitet for kvægbrug.

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at optimere energiforbruget fra bl.a. ventilations- og pumpesystemer. Derudover er det BAT at anvende varmegenvinding.

Brønderslev Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget i forhold til energiforbruget på nuværende tidspunkt opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik ved bl.a. at have naturlig ventilation i staldene, frekvensstyring på mælkepumpe, vakuumpumpe og foderblander, samt udnyttelse af overskudsvarmen fra mælkenedkøling til opvarmning af drikkevand, brugsvand og stuehuset.

Ansøger forpligter sig til i forbindelse med kommende investeringer at lade muligheder for energibesparelser indgå.

Vurdering af anvendelse af BAT – Opbevaring og behandling af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ifølge BREF-dokumentet kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften på visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området og manglende arealer til at udbringe husdyrgødningen så kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Brønderslev Kommune vurderer, at opbevaring og behandling af husdyrgødning på nuværende tidspunkt opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik ved bl.a. at gyllen opbevares i stabile beholdere, som normalt tømmes 1 gang årligt med henblik på eftersyn og vedligeholdelse. Der er også lagt vægt på, at den flydende husdyrgødning er dækket med flydelag bestående af fx snittet halm, tørv, LECA eller lignende, og at omrøring af husdyrgødningen kun finder sted kort tid før tømning af beholderen, fx ved udspreddning. Ansøger har fravalgt behandling af husdyrgødningen i form af forsuring, separering eller køling, da BAT-niveaet opfyldes ved brug af andre virkemidler, se bilag 6. Gylleseparering er fravalgt, da dette forudsætter sikkerhed for afsætning af fiberfraktion, og gyllekøling er fravalgt, da der ikke er dokumentation for effekten heraf i kvægstalde.

Fast husdyrgødning i form af dybstrøelse opbevares i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det opbevares i en markstak samt i en tom ensilageplads, hvis det ikke køres direkte i markstakken.

Vurdering af anvendelse af BAT – Udbringning af husdyrgødning

Husdyrgødningen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til NaturErhvervstyrelsens normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne.

Ifølge BREF-dokumentet er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånede, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

For så vidt angår BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT.

Brønderslev Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på nuværende tidspunkt opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik, da dybstrøelse nedmuldes inden 6 timer efter udbringning i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og da gylle udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning i sort jord og græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Derudover at lugtgener ved udbringning af husdyrgødning mindskes på steder, hvor naboer sandsynligvis kan berøres heraf, hvilket gøres ved at udbringe husdyrgødningen i løbet af dagen, hvor sandsynligheden er mindre for at folk er hjemme, samt at undgå weekender og helligdage, samt være opmærksom på vindretning i forhold til nabohuse.

2.16 Vilkår – Management og egenkontrol – Dokumentation ved tilsyn

60. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af vilkår i denne godkendelse.
61. Der skal ved tilsyn kunne fremvises dokumentation for følgende (dækkende for seneste 5 års produktion):
  - Størrelse og sammensætning af ejendommens dyrehold,
  - Opbevaringskapacitet,
  - Maksimalt udbragte mængde husdyrgødning
  - Mængde husdyrgødning afsat til biogasanlæg,
  - Anvendt sædskifte,
  - Opfyldelse af kravet om ekstra efterafgrøder udover det til enhver tid gældende generelle krav om andel af efterafgrøder,
  - Afgræssende dyr, herunder antallet af dyr på græs, periode for afgræsning samt identifikation af afgræsningsarealer,
  - Opfyldelse af kravet om reduceret mængde af råprotein i foderet til malkekøerne,
  - Placering af markstakke med dybstrøelse,
  - Logbog for ejendommens gyllebeholdere,
  - Forpagtningsaftaler,
  - Bortskaffelse af farligt affald (brugte kanyler, medicinrester, lysstofrør, akkumulatører, sildolie, rester af sprøjtegifte m.v.),
  - Drift og vedligeholdelse af spalteskrabere.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Management og egenkontrol

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have fremgangsmåde ved evt. uheld. Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til management i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår, da management vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Brønderslev Kommune vurderer med baggrund i de stillede vilkår samt redegørelsen fra ansøgningen, at ejer har en passende egenkontrol. Samlet set vurderer Brønderslev Kommune, at husdyrbruget på nuværende tidspunkt og med de stillede vilkår opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

2.17 Vilkår – Husdyrbrugets ophør

62. Ved husdyrbrugets ophør skal følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres:
- Gyllebeholdere, gyllekanaler, rørsystemer, staldafsnit m.v. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, og dette skal udbringes i henhold til gældende lovgivning.
  - Oplagring af foder, herunder ensilage, skal afhændes, evt. til destruktions.
  - Farligt affald, kemikalier, olier, medicinpræparater m.v., skal bortskaffes i overensstemmelse med Brønderslev Kommunes gældende retningslinjer.
63. Såfremt planteavl/driften/markdriften også ophører skal følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger udføres:
- Kunstgødning, dieselolie, sprøjtemidler m.v. skal afhændes eller bortskaffes i overensstemmelse med Brønderslev Kommunes gældende retningslinjer.
  - Olietanke skal tømmes og bortskaffes i henhold til gældende lovgivning.

Beskrivelse og vurdering for vilkår – Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af husdyrbruget skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe ejendommen i miljømæssig forsvarlig tilstand.

Brønderslev Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår er truffet de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare ved husdyrbrugets ophør.

2.18 Alternative løsninger samt 0-alternativet

Ansøger angiver, at en alternativ løsning til det ansøgte projekt kunne være at opføre en ny stald med en placering umiddelbart øst for eksisterende kostald og maskinhus. Denne løsning er fra-valgt, da den vil være dyrere end det ansøgte projekt. Derudover er der etableret et afskærmende læhegn omkring den eksisterende bygningsmasse.

Brønderslev Kommune vurderer, at den alternative løsning ikke er bedre end den ansøgte projekt. Her er der bl.a. lagt vægt på, at i det ansøgte projekt anvendes eksisterende bygninger til udviklingen, og at den nye tilbygning kan opføres uden væsentlige negative påvirkninger af landskabelige værdier.

0-alternativet

Dette alternativ vil være at fortsætte uændret med den nuværende produktion på ejendommen. Ansøger angiver følgende for 0-alternativet:

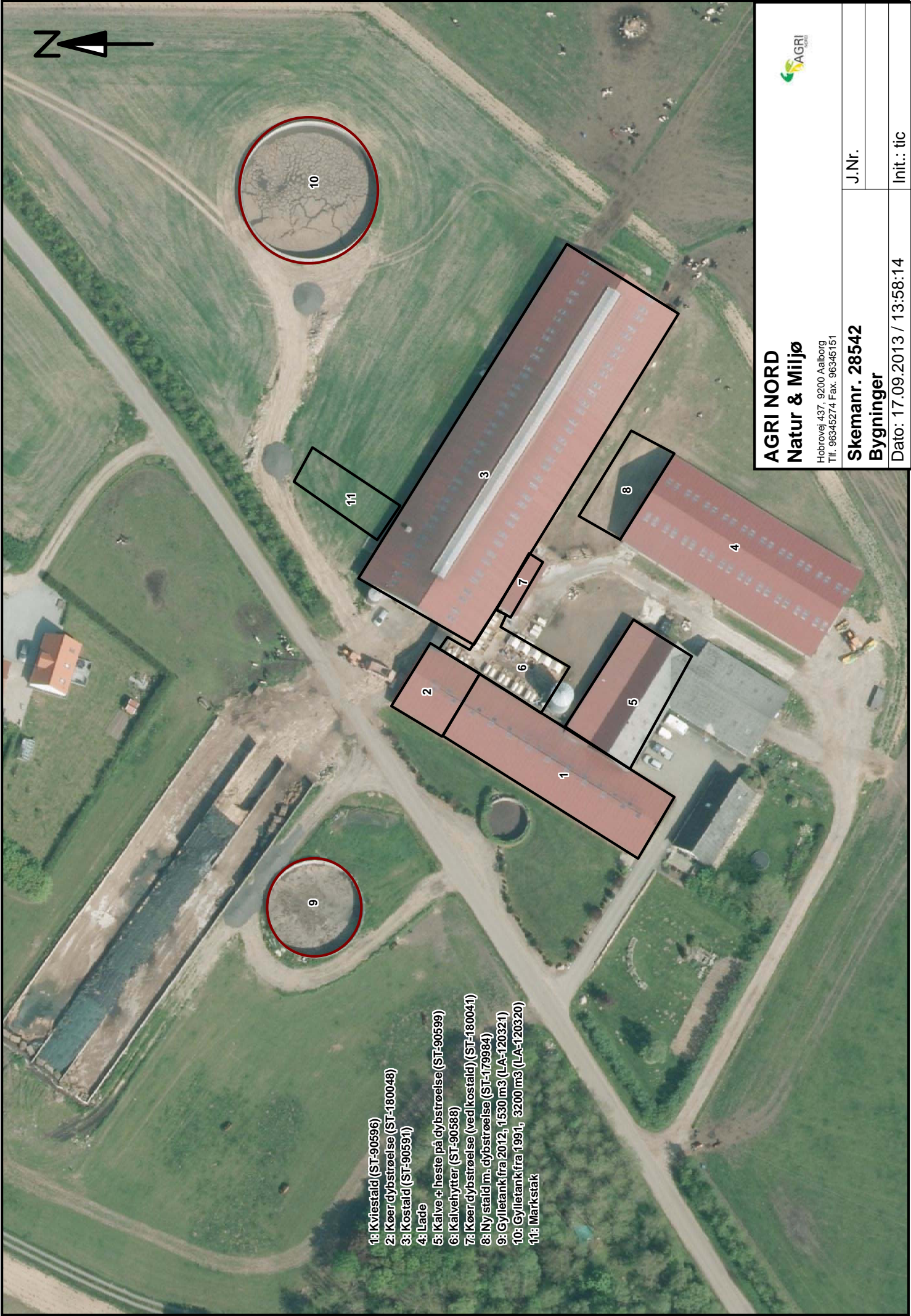
”0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da det er ensbetydende med, at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.”

Brønderslev Kommune vurderer ikke, at det ansøgte projekt vil påvirke miljøet i lokalområdet negativt og anerkender samtidig, at en fastholdelse af produktionsniveauet i 0-alternativet ikke er gavnlig for virksomhedens udvikling. Ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt vil det ansøgte projekt også være at foretrække frem for 0-alternativet.

Brønderslev Kommune ser derfor ikke dette 0-alternativ som bedre end det ansøgte projekt.

- 1: Kvistald (ST-90596)
- 2: Køer dybstrøelse (ST-180048)
- 3: Kostald (ST-90591)
- 4: Lade
- 5: Kalve + heste på dybstrøelse (ST-90599)
- 6: Kalvehytter (ST-90588)
- 7: Køer dybstrøelse (ved kostald) (ST-180041)
- 8: Ny stald m. dybstrøelse (ST-179984)
- 9: Gylletank fra 2012, 1530 m³ (LA-120321)
- 10: Gylletank fra 1991, 3200 m³ (LA-120320)
- 11: Markstak

AGRI NORD
Natur & Miljø
 Hobrovej 437, 9200 Aalborg
 Tlf. 96345274 Fax. 96345151

Skemanr. 28542
Bygninger

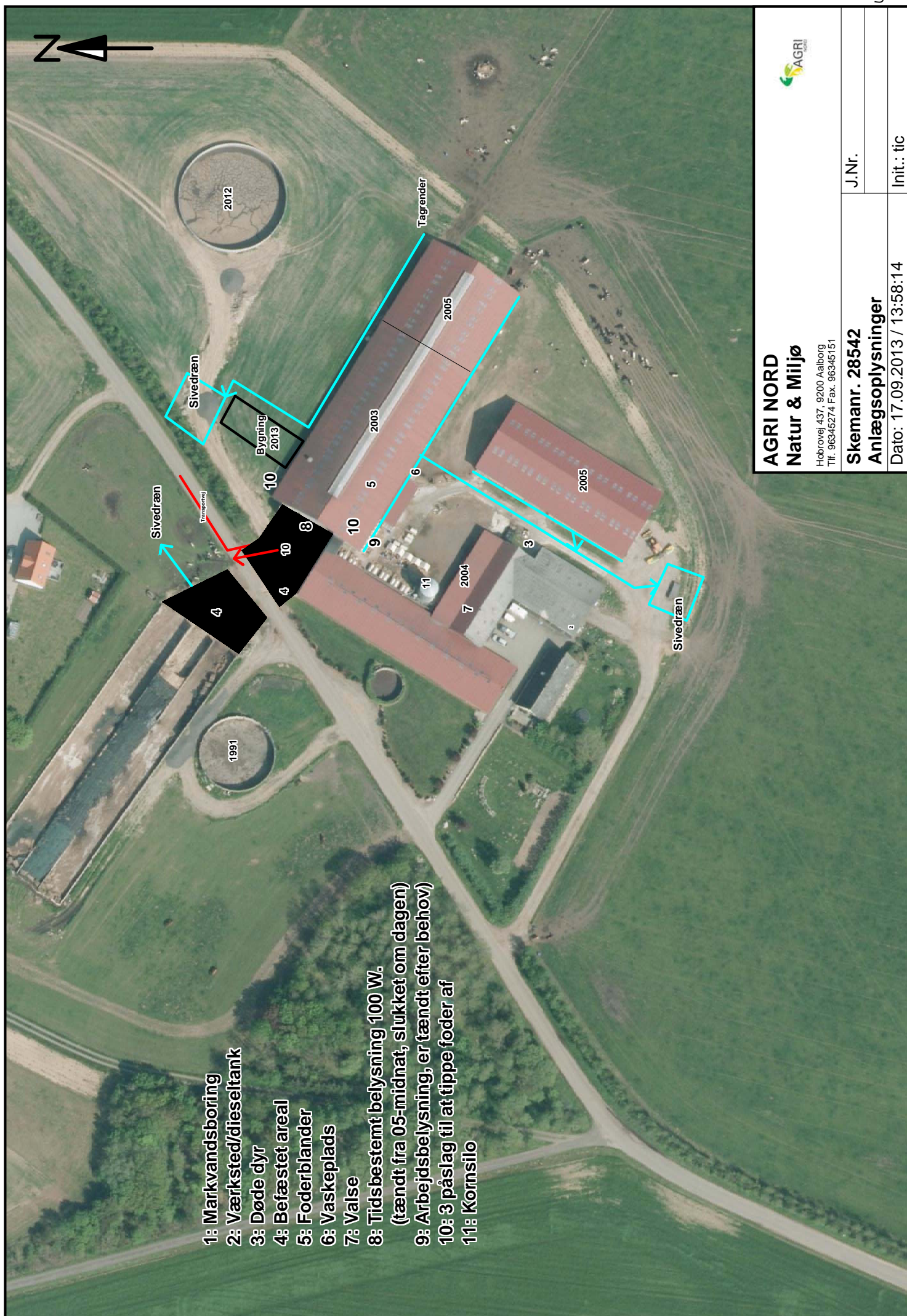
J.Nr. _____

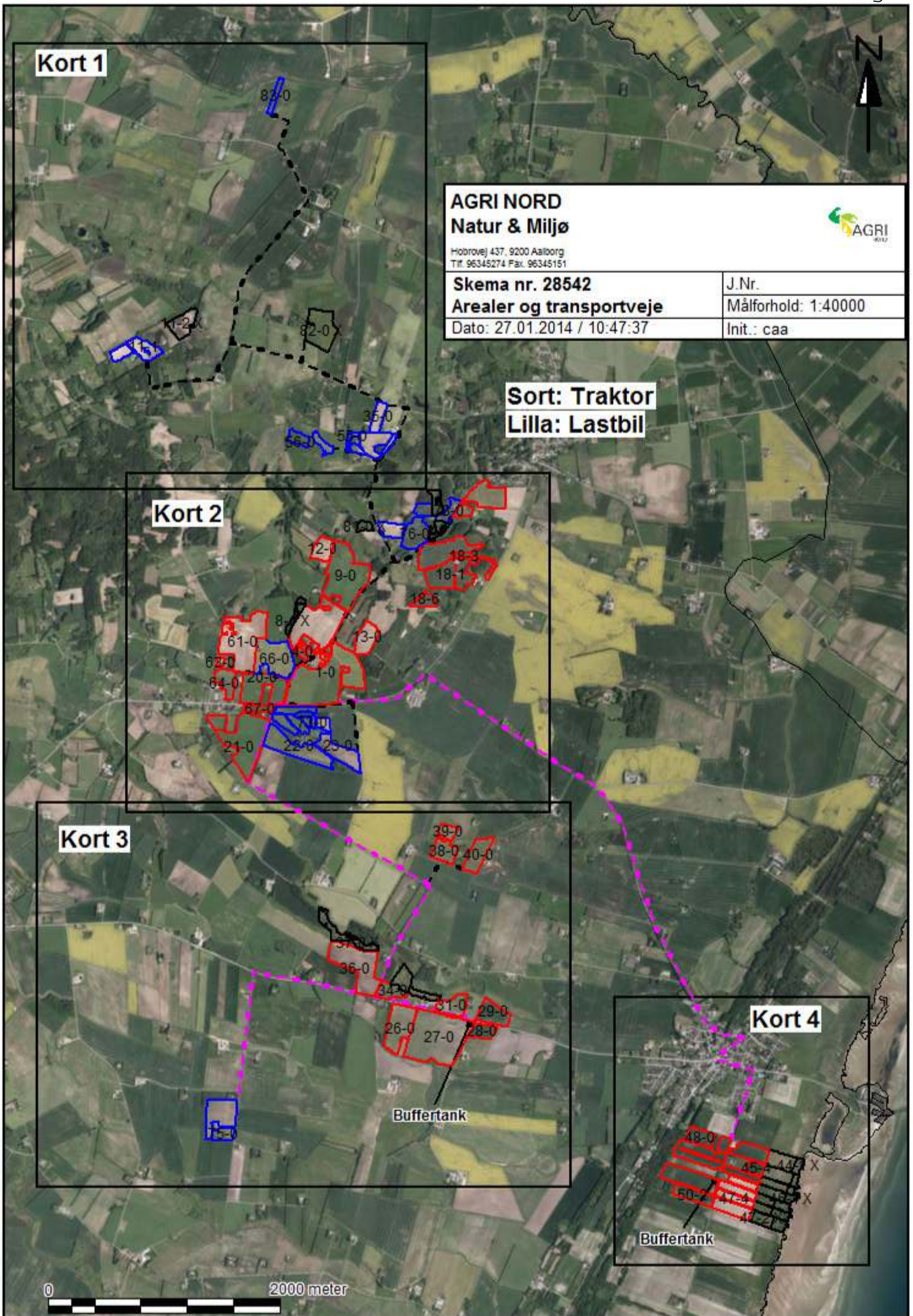
Dato: 17.09.2013 / 13:58:14

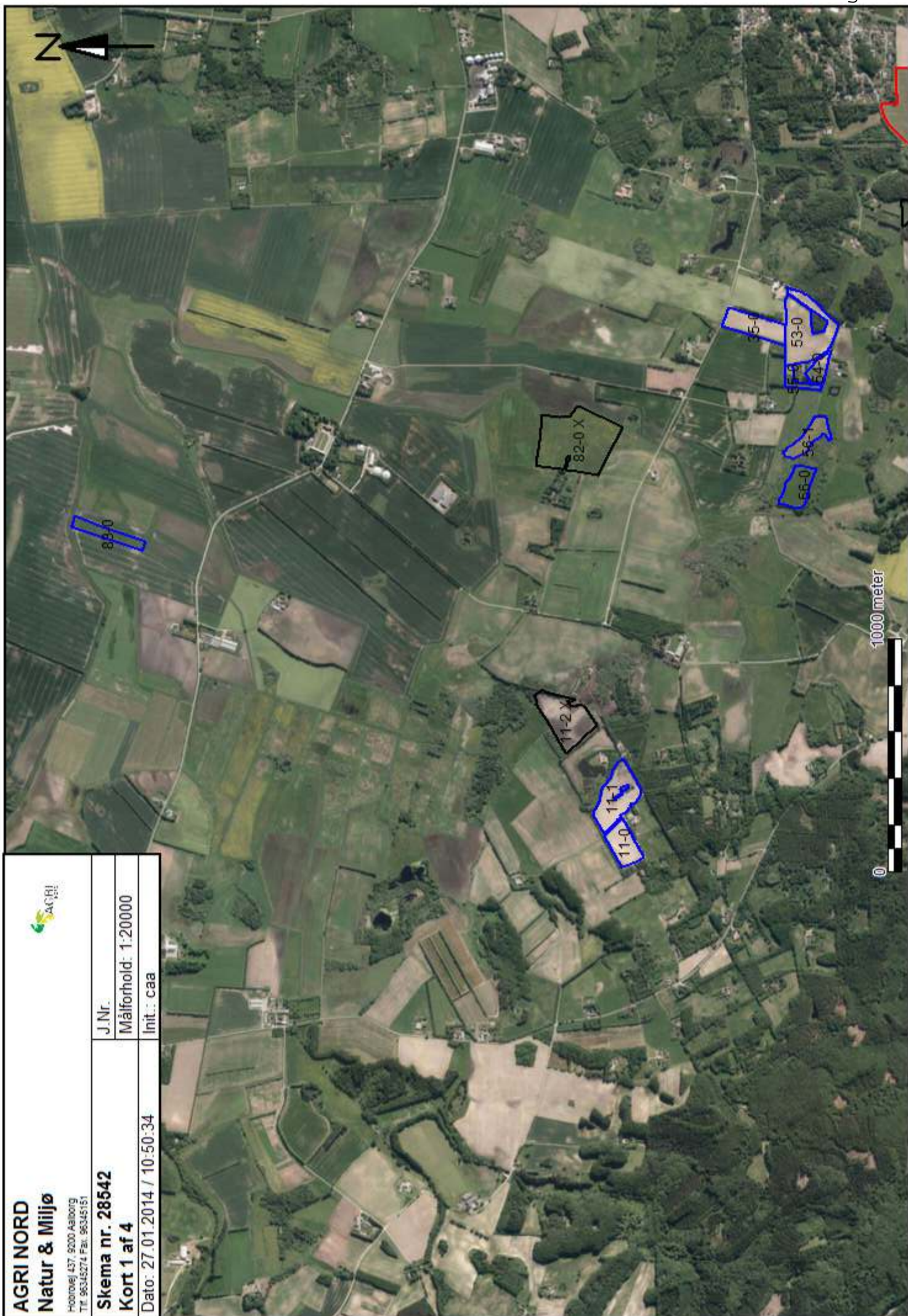
Init.: tic

AGRINORD
Natur & Miljø

Hortvej 437, 9200 Aalborg
 Tlf. 98345274 Fax. 98345151

Skema nr. 28542

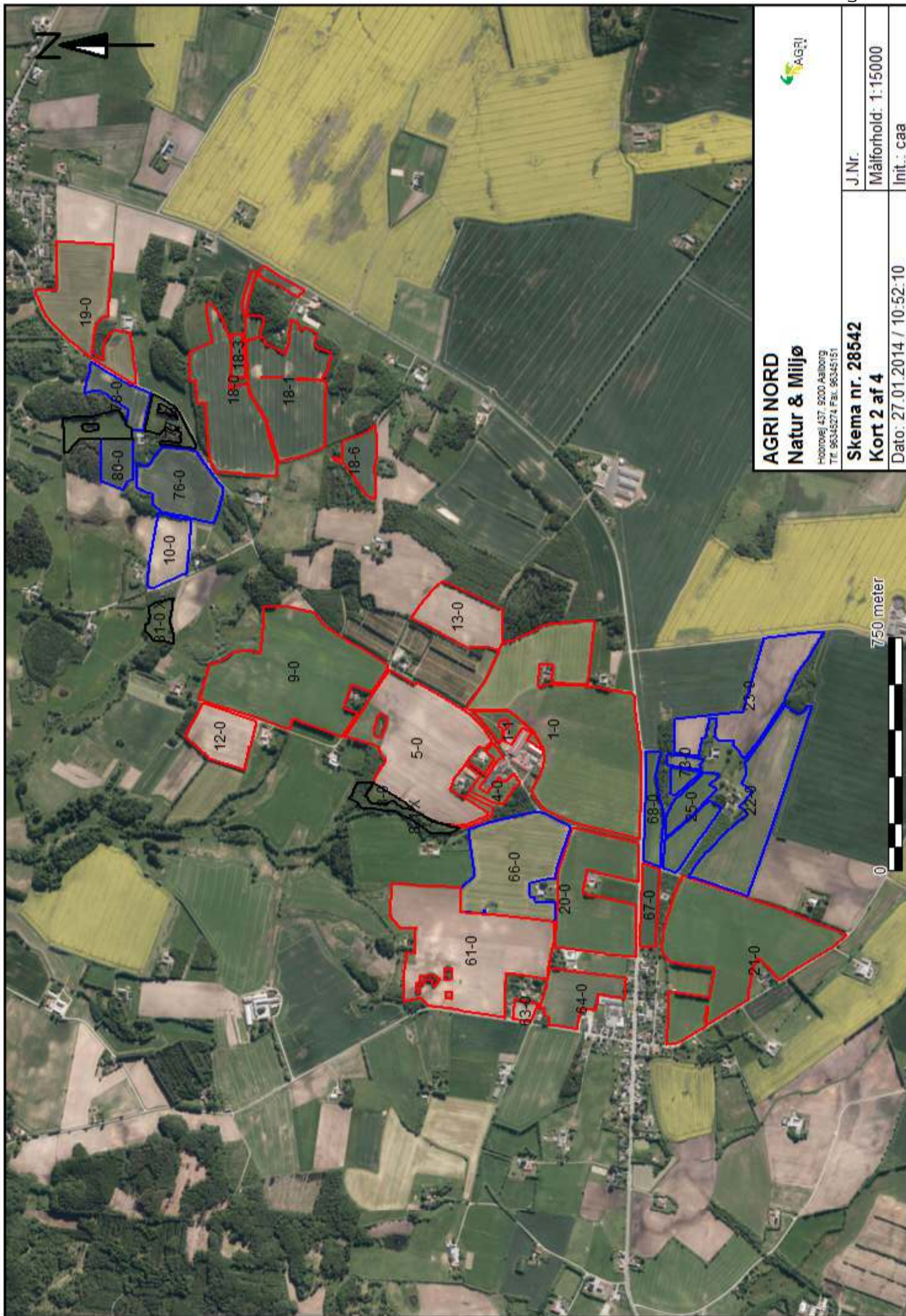
Kort 1 af 4

Dato: 27.01.2014 / 10:50:34

J.Nr.

Målforshold: 1:20000

Init.: caa

AGRI NORD
Natur & Miljø

HOBORGEJ 437, 5200 ÅRSBORG
 TEL: 96345274 FAX: 96345151

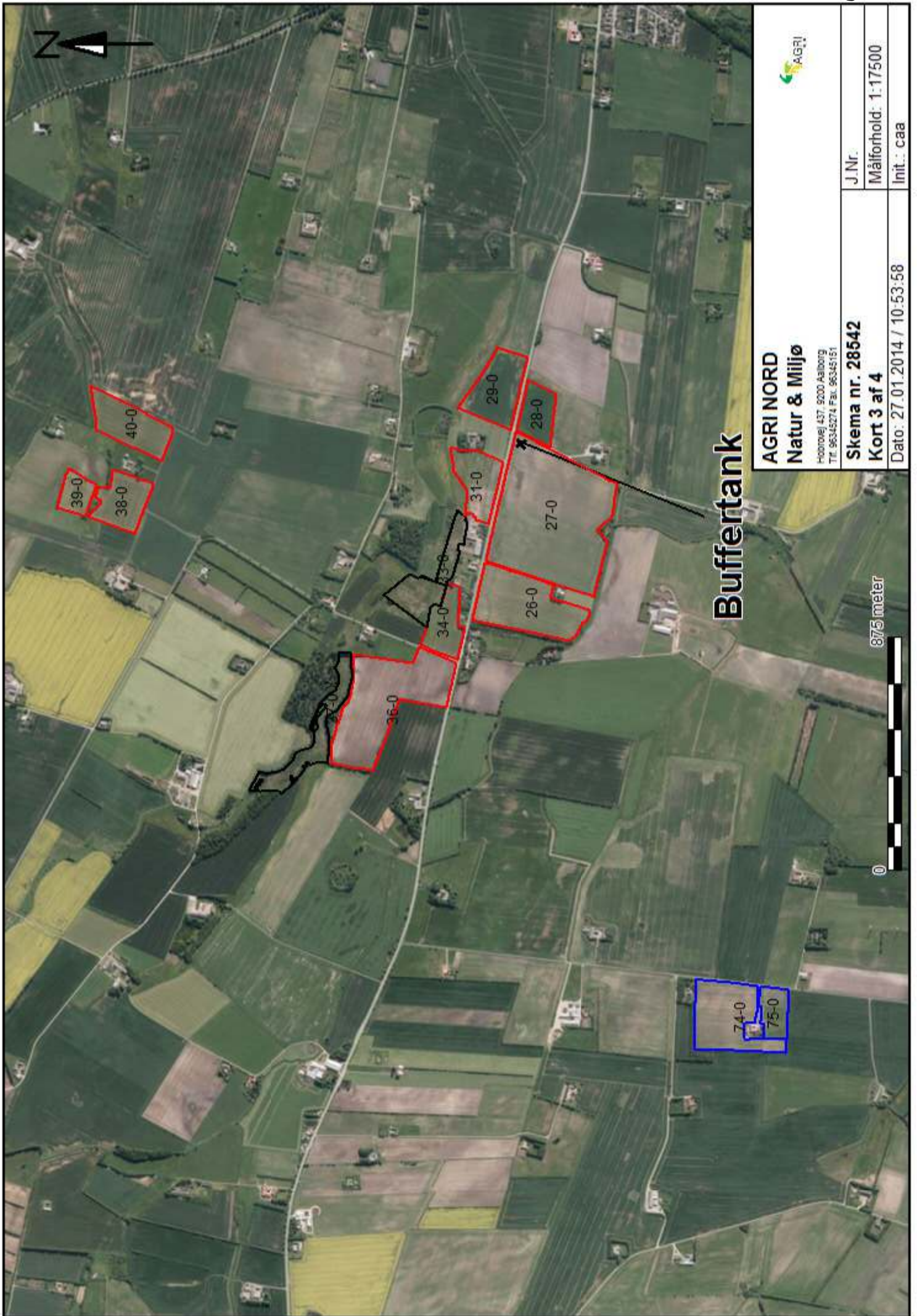
Skema nr. 28542
Kort 2 af 4

Dato: 27.01.2014 / 10:52:10

J.Nr.

Målførhold: 1:15000

Init.: caa

AGRI NORD
Natur & Miljø
 HEDERLEIE 437, 5000 ARLDØTT
 TEL: 96345274 FAX: 96345151

J.Nr.

Målforhold: 1:17500

Init.: caa

Skema nr. 28542

Kort 3 af 4

Dato: 27.01.2014 / 10:53:58

Buffertank

875 meter

0

AGRI NORD
Natur & Miljø
 HEDDØREJ 437, 5200 AARHUS
 TEL: 96345274 FAX: 96345151

Skema nr. 28542
Kort 4 af 4

J.Nr.

Målførhold: 1:10000

Init.: caa

Dato: 27.01.2014 / 10:55:22

500 meter

0

Buffertank

Beredskabsplan

for

Gl. Kongevej 53

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERING.....	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	9
Bilag A Kort over ejendommen.....	10
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.....	11

Udarbejdet af: Martin Olesen, oktober 2013

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at hindre og begrænse uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes: Miljømappe

Kopi af beredskabsplanen findes: I stalden.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

Bilag A

- 1: Markboringer
- 2: Kemikalielager (*f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring*)
- 3: Dieseltanke
- 4: Olietanke (*overjordiske og nedgravede*)
- 5: Slukningsmateriel
- 6: Åndedrætsværn
- 7: Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder osv.
- 8: Medicinopbevaring på kontoret
- 9: Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Bilag B

- 1: Udløbspunkter til vandløb eller jord fra dræn
- 2: Drænbrønde, regnvands/samlebrønd og afløb
- 3: Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og borerer fra gyllebeholder

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i _____ og har nr. _____.

Der er ingen fastnettelefon på ejendommen, alle medarbejdere har mobiltelefon.

	kontaktes på telefon dag	kontaktes på telefon nat
Miljømyndighed	99 45 45 45	
Falck	70 10 20 30	70 10 20 30
Brandvæsen	112	112
Lægevagt		70 15 03 00
Tandlægevagt		40 51 51 62
Landbocenteret	96 34 51 00	
Dyrlæge	98 84 10 15	
Elektriker	98 84 11 22	
Smeden	30 63 61 43	
Martin	23 23 43 85	
Heidi	24 82 71 59	
Rene, medhjælper	40 63 80 42	

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er indespærret.

2. Kontakt ejeren, Martin på tlf.: 23 23 43 85

3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, gødning (der er flydende gødning i maskinhuset, dog kun i få dage mens det bliver brugt) og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på bilag A.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukkere
- Traktor med frontskovl/læsser i maskinhuset
- Sprinkleranlæg

Andet: Minilæsser og gummiged i stalden

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

2. Kontakt miljømyndighederne på tlf.: 99 45 45 45

3. Kontakt ejer, Martin på tlf.: 23 23 43 85

4. Har gyllen mulighed for at løbe til drænbrønde, vandløb eller lignende?

nej ja (udfyld punkt 4a)

4a. Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til drænbrønde, vandløb eller Lignende. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer o.l. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe, jord eller e.l.

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det da påvirke et dambrug?

nej ja (Ved ja: udfyld nedenstående kontaktoplysninger på dambrug)

Navn og adresse på dambrug: _____

- Kontakt dambruger, _____ på tlf. _____ eller
- Medhjælp/fodermester, _____ på tlf. _____.

5. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Rendegraver
- Traktor med frontskovl/læsser i maskinhuset
- Halmballer

Andet: Minilæsser og gummiged i stalden

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

1. Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

2. Kontakt miljømyndighederne på tlf.: 99 45 45 45

3. Kontakt ejer, Martin på tlf.: 23 23 43 85

4. Har kemikalier eller olie mulighed for at løbe til drænbrønde, vandløb eller lignende ?

nej ja (udfyld punkt 4a)

4a. Forsøg opdæmning for at undgå, at kemikalier eller olie løber til drænbrønde, vandløb e.l. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer o.l. afhængig af mængde og art. Er kemikalier eller olie løbet til dræn skal man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe, jord e.l.

Hvis kemikalier eller olie løber i vandløbet vil det da påvirke et dambrug?

nej ja (Ved ja: udfyld nedenstående kontaktoplysninger på dambrug)

Navn og adresse på dambrug: _____

- Kontakt dambrugger, _____ på tlf. _____ eller
- Medhjælp/fodermester, _____ på tlf. _____

5. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Rendegraver

Traktor med frontskovl/læsser i maskinhuset

Andet: Minilæsser og gummiged i stalden

I værkstedet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved: tankrummet .

Der sidder stophane i kostalden ved hovedhanen .

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: kontoret ved malkestalden .

Der bruges automatsikringer.

Der sidder afbrydere ved: Foderblander, gyllepumpe og valse.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Der er ingen risiko for forurening ved strømsvigt

1. Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator til malkning.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
2. Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.
3. Medbring altid en mobiltelefon så der hurtigt kan tilkaldes hjælp ved uheld.
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

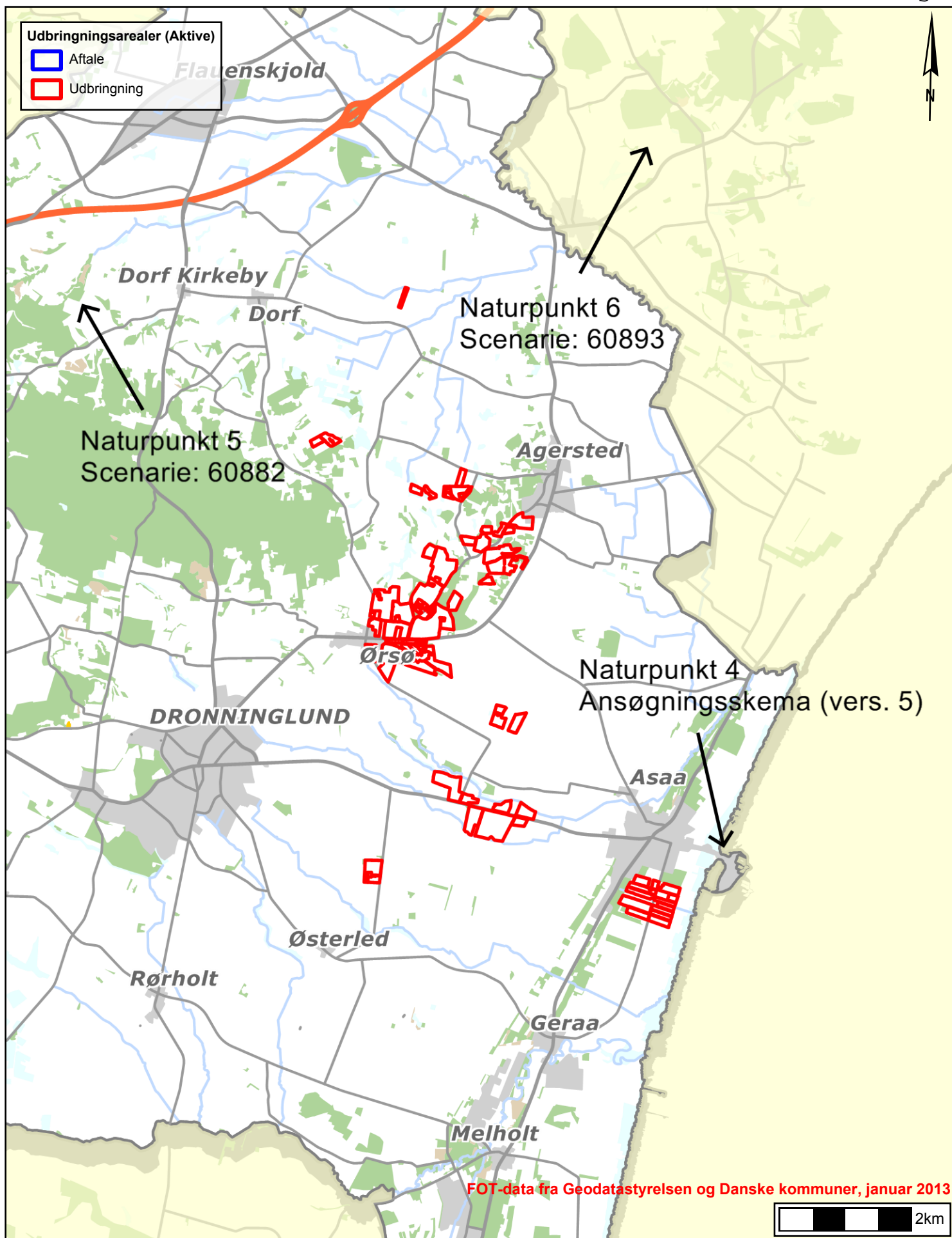
Bilag A Kort over ejendommen

Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb

Naturpunkter

BRØNDERSLEV KOMMUNE

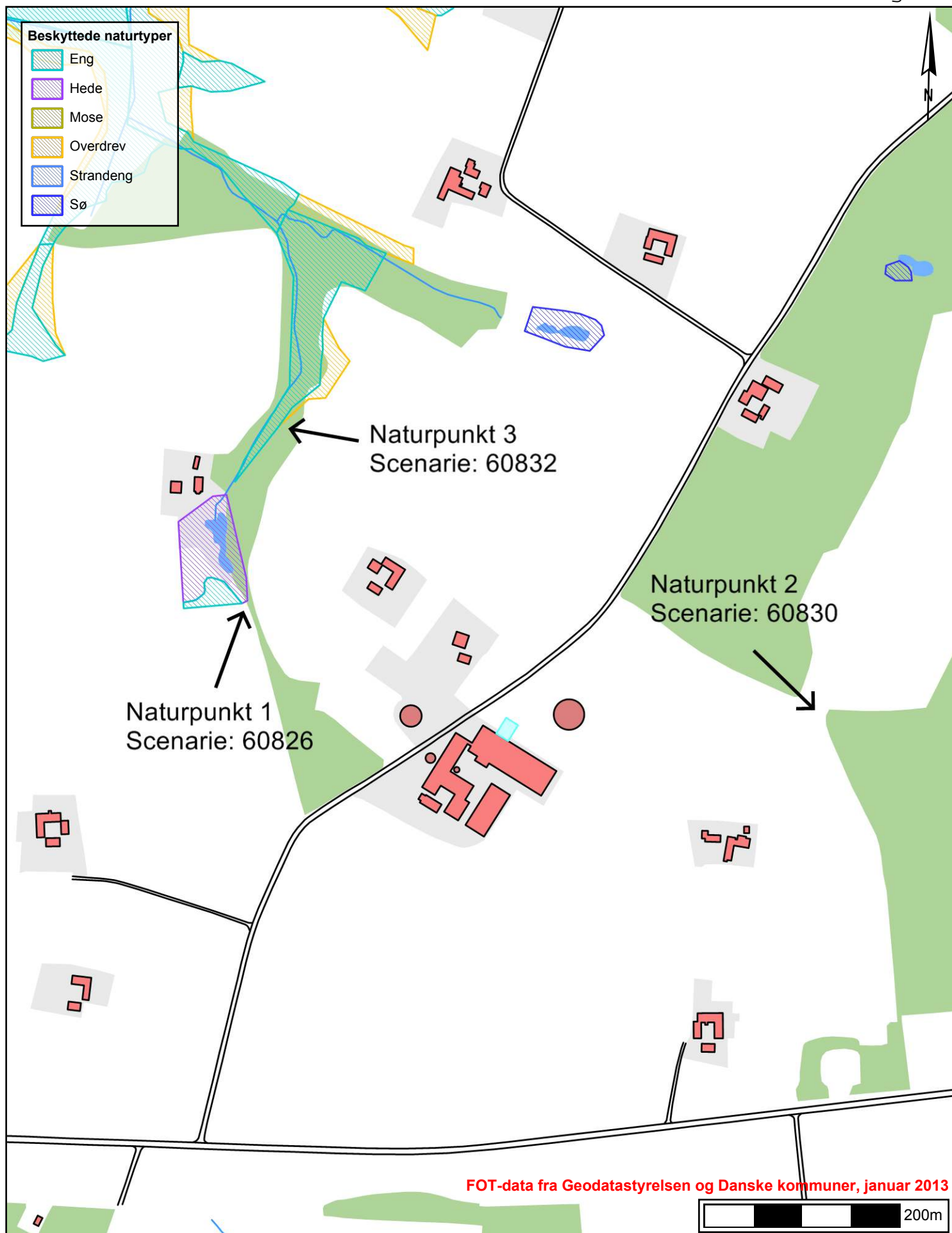

Teknik & Miljø
Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev

Tidspunkt: 16-01-2014 13:13:27

Udskrevet af: Martin Engsig

Målestoksforhold: 1:75000

BRØNDERSLEV KOMMUNE

Teknik & Miljø
Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev

Naturpunkter

Tidspunkt: 13-01-2014 10:08:42
Udskrevet af: Martin Engsig
Målestoksforhold: 1:5000

BAT-redegørelse

Nedenstående er uddrag fra ansøgningsmateriale, som omhandler BAT.

Husdyrhold og staldindretning

Ansøger bygger stalde med dybstrøelse. Der er ingen af dyrene, som kommer på græs hele sommeren. Derfor gælder de vejledende emissionsgrænseværdier i Miljøstyrelsens notat ikke for denne udvidelse. Det er ikke muligt for ansøger at køre 100 % af dybstrøelsen direkte ud og pløje ned.

Der sættes skraber ovenpå spalterne i den eksisterende kostald, hvilket er BAT.

Martin Olesen har valgt et dybstrøelsessystem ud fra et synspunkt om bedre dyrevelfærd. Dybstrøelse kan være BAT, hvis strøelsen anvendes sammen med god praksis. Det er bl.a. at have tilstrækkeligt med strøelse, hyppige skift samt passende udformning af gulvet. Til fravænnede grise¹ fremhæves i BREF-dokumentet (side xv), at "en naturligt ventileret sti med et gulv med fuld strøelse" er BAT. Det er i landmandens interesse at sikre sig, at hans dyr har tilstrækkeligt med strøelse, så lejet holdes tørt. Den passende udformning af gulvet sikres med beton, der er uigennemtrængelig for væsker. Derved sker der ikke tab af næringsstoffer til jord og grundvand. Ved de større kvier sker der en løbende tilførsel af halm, så lejet i praksis skiftes ved etablering af en ny overflade. Der dannes efterhånden en tør, sammenpresset dybstrøelsesmåtte med iltfrie forhold. Derved opnås netop det, som den hyppige udskiftning skulle sikre; Lavere ammoniakfordampning fra stalden og bedre dyrevelfærd.

Det er desuden nævnt i BREF-dokumentets resume² (side ix), at "Brugen af strøelse resulterer i fast gødning, der forøger det organiske stof i jorden. I nogle tilfælde er denne type gødning gavnlig for jordkvaliteten; dette er en meget positiv virkning på tværs af medierne."

Martin Olesen vil i øvrigt henlede opmærksomheden på flg. forhold:

- Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.
- Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning.
- Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav.
- Sigtet med anlægget er at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.
- Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, men det store lugtskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Fravalg af BAT

Gulv med 4 % ammoniaktab er fravalgt i tilbygningen til maskinhuset, idet stalden skal bruges til goldkøer. De trives bedst på dybstrøelse. Det vil koste betydeligt mere, at lave et staldafsnit til disse 25 køer med spalter og linespil både ovenpå og under spalterne. Ammoniaktabet per dyr er i dybstrøelsesstalden 9,41 kg N jf. it ansøgningen. Hvis ansøger valgte en løsning med 4

¹ BREF-dokument fra EU, der omhandler BAT, beskæftiger sig kun med svin og fjerkræ, men er i dansk administration udstruktet til også at gælde på kvægbrug.

² <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/26ACA4B3-026B-4761-95D7-963A23BF54BD/0/Intensivfjerkræogsvineproduktionresume.pdf>

% tab ville ammoniaktabet være 7,31 kg N/dyr jf. de vejledende emissionsgrænseværdier. Det vil sige den samlede effekt vil være 25 køer * (9,41-7,31) kg N/ko = 52,5 kg N. Meromkostningen ved at lave spalter, linespil og skraber ovenpå spalterne forventes at være:

Linespil koster ca. 100.000 kr. inkl. kæde og trækstationer

En skraberobot til at skrabe spalterne ovenpå koster ca. 100.000 kr.

Inventar til sengebåse koster ca. 25.000 kr (1.000 kr. pr. koplads)

Støbearbejde i forbindelse med etablering af sengebåse og gyllekanaler bliver dyrere end støbearbejdet i forbindelse med opførelse af en dybstrøelsesstald. Forskellen bliver i dette eksempel ikke prisfastsat.

Under de ovenstående forudsætninger vil merinvesteringen af tilbygningen være ca. 225.000 kr., som med en årlig rente på 5 % og en afskrivningsperiode på 10 år svarer til en årlig ekstra driftsomkostning på 28.125 kr. Det giver en omkostningseffektivitet på 535 kr./kg N, som bliver reduceret. Regnes der med en værdi af 6 kr. pr. kg. N sparet giver det en gevinst på 315 kg N og omkostningseffektiviteten bliver 530 kr./kg N reduceret.

Ekstra investering 225.000 kr.

Afskrivning over 10 år = 22.500 kr.

Årlig rente 5 % (simpel regnemetode: $225.000 \text{ kr.} * 0,05 * 0,5^3 = 5.625 \text{ kr.}$)

Årlige kapitalomkostninger = 28.125 kr. (årlig afskrivning + årlig rente).

Såfremt ansøger laver et fast drænet gulv med skraber sparer han linespillet. Det resulterer i en årlig kapitalomkostning på 15.625 kr.

Fravalg af drænet fast gulv til småkalve

Præfabrikeret, drænet gulv er fravalgt i 90.599, da der er tale om små kalve, der bør gå på dybstrøelse og ikke køer eller kvier, som er mere gulvtolerante. Der er etableret befæstet areal under dybstrøelsen, som hindrer nedsivning af næringsstoffer til jord og grundvand. Ud fra etiske og dyrevelfærdsmæssige principper har de små kalve brug for et leje med megen halm. Det er således også et krav, jf. lovgivning omkring opstaldning af småkalve, at dyrene går på strøelse i hele arealet de første måneder. Selve ædepladsen kan dog være med fast gulv. Dertil kommer, at etablering af et fast, drænet gulv vil kræve væsentlige ændringer af eksisterende gulv- og kanalsystem, hvilket vil være en uforholdsmæssig stor omkostning.

Fodring

Det er forureningsforebyggende at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Der fokuseres på optimal ernæring og derigennem dyrevelfærd ved at udarbejde foderplanen i samarbejde med en kvægkonsulent, som kan bidrage med den nyeste viden inden for kvægfodring. Til det formål tages der analyser af alt grovfoder, så foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Foderplanlægningen optimeres ved at foretage endagsfoderkontroller (EFK) med henblik på at optimere fodringen og fodersammensætningen. Det er dog valgt ikke at lægge sig fast på et bestemt niveau for udskillelsen af fosfor i husdyrgødningen. Ansøger har dog valgt, at reducere mængden af råprotein til kørerne for at opfylde kravet om BAT.

Energi- og vandforbrug

Energibesparende foranstaltninger:

På ejendommen minimeres elforbruget ved:

- Frekvensstyring på mælkepumpe, vakuumpumpe og foderblander.

---

³ Se NaturErhvervstyrelsens vejledning om udbetaling af tilskud til miljøteknologi side 21 for et eksempel. http://2.naturerhverv.fvm.dk/Skema_vejledning_og_teknologioversigt.aspx?ID=65228.

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme køernes drikkevand med og til at opvarme stuehuset og til opvarmning af brugsvand i stuehus/driftsbygning
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vandbesparende foranstaltninger:

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT at reducere vandforbruget ved at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.

Martin Olesen lever op til BAT mht. vandforbrug på følgende punkter:

- Dagligt eftersyn af vandkopper/ventiler samt kar.
- Genanvendelse af vand. Vandet fra pladekøleren ledes til opsamlingstanke og videre i stalden til drikkekarrene.
- Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.
- Vandforbruget registreres eller tjekkes løbende.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Flydende husdyrgødning

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT herunder at planlægge gødning af markerne korrekt. Det er således også BAT at udforme lagringsfaciliteterne for svine- og fjerkrægødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres⁴. Martin Olesen har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af flydende husdyrgødning. Driften og indretningen af bedriften lever således op til BAT ved:

- At den flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger
- At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- At beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år
- At der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.
- At beholderen dækkes ved at bruge et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørningskorpe

Martin Olesen mener, at hans praksis vedr. udbringning af flydende husdyrgødning lever op til BAT på nedenstående punkter. Det er således BAT:

- at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav
- at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det sker bl.a. ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gennemgang af markerne med en planteavlskonsulent.
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspreddingsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning og frigivelse af næringsstoffer fra jorden. Det kan bl.a. ske ved
  - mark- og gødningsplanlægning
  - jordbundsanalyser

---

⁴ BREF-resumé, s. v og xvi

- at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
  - ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
  - at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
  - ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket
- at ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes det at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtig og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at nedfælde gylle på sort jord og i græsmarker eller anvende anden tilsvarende teknologi
- at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
  - at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

Martin Olesen forbeholder sig dog muligheden for at køre husdyrgødning ud i weekender, hvis der har været ekstraordinære vejrforhold, som har hindret udkørsel i en lang periode. Dette forbehold tages for i disse specielle situationer at optimere udbringningen i forhold til planternes optagelse af husdyrgødningens næringsstoffer og herunder at mindske ammoniakfordampningen og lugtemissionen.

Fravalg af BAT

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken/tankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt naturligt flydelag, der også er BAT ifølge BREF-dokumentet. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak. Derfor er en fast overdækning fravalgt.

Gylleforsuring

Fravalg af BAT

Gylleforsuring er BAT-teknik ifølge Miljøstyrelsens BAT-blade på http://www.mst.dk/Landbrug/BAT-blade_oversigt.htm. Der installeres ikke forsuringsanlæg idet der er frit valg til opfyldelse af BAT niveauet og ansøger vælger at opfylde BAT på anden vis.

Gylleseparering

Fravalg af BAT

Martin Olesen har valgt ikke at investere i et gyllesepareringsanlæg, da der ikke er sikkerhed for at kunne komme af med fiberfraktionen. Dette understøttes af Miljøstyrelsens egen beskrivelse i "Resumé af undersøgt miljøteknologi for kvæg opstaldet i staldsystemer med gyllehåndtering⁵":

"Separering af gylle i en tørstoffraktion og en væskefraktion kan bidrage til at øge udnyttelsen af kvælstof i marken samt nedbringe tilførslen af fosfor. Dette forudsætter dog, at tørstoffractionen kan afhændes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgang i biogasanlæg. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved vurdering af

⁵ http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/08A008F6-C7B4-4C02-A2F8-B17053DB7DE3/0/MST_Resume_Teknologi_Kv%C3%A6g.pdf

BAT, da muligheden for afsætning på nuværende tidspunkt ikke kan forudsættes at være til stede for alle producenter."

Gyllekøling

Fravalg af BAT

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Fast gødning inkl. dybstrøelse

Bedriftens produktion samt evt. modtagelse og afsætning af husdyrgødning fordelt på typer med oplysninger om indhold af N og P fremgår af IT-ansøgningskemaet.

Ansøger anvender en tom ensilageplads til opbevaring af dybstrøelse såfremt den ikke køres direkte i markstak. Reglerne for opbevaring af ensilage på ensilageplads er de samme som for opbevaring af dybstrøelse på møddingsplads. Dybstrøelse opbevares i henhold til reglerne som er beskrevet i husdyrgødningbekendtgørelsen.

Små kalve og store kvier på dybstrøelse

På Gl. Kongevej 53 vil der være dybstrøelse fra både de små kvie- og tyrekalve, hvor der muges ud hyppigt, samt fra de store kvier (3-12 mdr.). Langt størstedelen af ejendommens dybstrøelse stammer fra de store kvier, hvor udmugningen sker 2-4 gange årligt. Så selv om der muges ud hver anden uge ved de små kalve af hensyn til deres sundhed og trivsel, vil langt det meste af dybstrøelsen således kunne nedpløjes direkte i marken uden at skulle ligge på lager. Jo mere dybstrøelse, der nedpløjes direkte, desto mindre er ejendommens ammoniaktab. Tabet fra dybstrøelsesmåtten i stalden før udmugning er således væsentligt lavere end det tab, der sker fra den iltede dybstrøelse, mens den ligger på mødding eller i markstak. Det er dog ikke muligt at køre alt dybstrøelsen direkte ud og pløje ned, da stalden ikke står tom hele sommeren. Men til forårs og efterårsarbejdet i marken er der muligheder for at pløje dybstrøelsen direkte ned. Det svarer ca. til normen på 65 %, hvorfor der ikke i ansøgningen er foretaget korrektioner.

BAT

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT, herunder at planlægge gødning af markerne korrekt. Det er således også BAT, at udforme lagringsfaciliteterne for husdyrgødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres⁶. Martin Olesen har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af fast husdyrgødning og dybstrøelse. Det er således BAT:

- At anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske for gødningsstakke, der altid anbringes samme sted, enten i anlægget eller på marken.
- At placere enhver nyopførelse af gødningslagerarealer hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener over for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstanden til receptorerne og den fremherskende vindretning.
- At anbringe midlertidige gødningsstakke på marken væk fra følsomme receptorer, såsom naboer og vandløb (inkl. markdræn), som afstrømningsvæske kan løbe ned i.

Martin Olesen mener, at hans praksis vedr. udbringning af fast husdyrgødning og dybstrøelse lever op til BAT på nedenstående punkter. Det er således BAT:

- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning og frigivelse af næringsstoffer fra jorden. Det kan bl.a. ske ved

---

⁶ BREF-resumé, s. v og xvi

- mark- og gødningsplanlægning
  - jordbundsanalyser
- at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav
- at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det sker bl.a. ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gennemgang af markerne med en planteavlskonsulent
- at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
  - ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
  - ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket
- at fast husdyrgødning og dybstrøelse udbringes og nedmuldes inden for 6 timer efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
- at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
- at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

Martin Olesen forbeholder sig dog muligheden for at køre husdyrgødning ud i weekender, hvis der har været ekstraordinære vejrforhold, som har hindret udkørsel i en lang periode. Dette forbehold tages for i disse specielle situationer at optimere udbringningen i forhold til planternes optagelse af husdyrgødningens næringsstoffer og herunder at mindske ammoniakfordampningen og lugtemissionen.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I forløbet frem mod denne konkrete ansøgning om udvidelse af dyreholdet, er der foretaget forskellige økonomiske og miljømæssige beregninger på udvidelsen af dyreholdet. Det endelige ansøgningsmateriale, beror på projektilpasninger der for nogens vedkommende er at betegne som BAT. I forløbet er der fravalgt nogle teknologier og projektilpasninger der ligeledes er BAT.

Martin Olesen mener, at hans drift lever op til BAT på bl.a. nedenstående seks punkter, der skal behandles i forbindelse med en ansøgning om § 12-miljøgodkendelse (jf. Miljøstyrelsens FAQ nr. 56⁷):

- Management (ledelses- og kontrolrutiner):
  - Medarbejderne er enten under uddannelse til landmand eller er uddannet landmand
  - Medarbejdere følger løbende udviklingen i dansk landbrug ved deltagelse i bl.a. Agromek, dyrskuer og relevante kurser.
  - Malkeanlægget bliver årligt kontrolleret og eftersat af leverandøren
  - Der er udarbejdet en beredskabsplan
  - Ejendommen er tilknyttet Asaa Mejeri, som stiller samme krav til leverandørerne som Arla beskriver i deres kvalitetsprogram Arlagaarden: http://www.arla.com/Images/arla.com/PDF/arlagaarden/Kvalitetsprogrammet-Arlagaarden_DK.pdf
- Foder: Se afsnit vedr. foder.

⁷ <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/D3772E02-2202-4782-B9B1-E557ED2497C3/54794/BAToplysning.pdf>

- Staldindretning: Se kapitel 4.
- Forbrug af vand og energi: Se kapitel 4.
- Opbevaring/behandling: Se kapitel 5.
- Udbringning: Se kapitel 5.

Management

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

Egenkontrol

I forbindelse med udvidelsen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejne niveau og minimer støvgener.
- Periodevis rengøring af anlæg med dybstrøelse for at minimer gener fra fluer.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, -kopper eller -ventiler m.m. for lækager.

Miljømæssige foranstaltninger:

- Kontrol af markstak, skal være forsvarligt overdækket
- Logbog over flydelag / teltoverdækken

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Vandforbrug
- Sprøjtejournal
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

Brønderslev Kommune

Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev

Tlf.: 99 45 45 45

raadhus@99454545.dk
www.bronderslev.dk